

ประชุมปรกณัฒภาคที่ ๔

เรื่องเวตาลปรกณัฒ

พิมพ์ในงารพระราชทานเพลิงศพ

อำมาตย์เอก พระยาวิเศษไชยชาญ

๕ ๔
เมอบชวต พ.ศ. ๒๔๖๗

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

TUDC

08/07/2564

Nov 27 ๒๕๖๑

๕๕๖

อำมาตย์เอก พระยาวิเศษไชยชาญ

พ.ศ. ๒๔๑๗-๒๔๖๗

คำนำ

รองเสวกเอก หลวงสารายรรจง (สมบุญ อมัตร์ตัน) มา
แจ้งความยังหอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร ว่าจะทำการปลงศพ
สนองคุณ อามาศย์เอก พระยาวิเศษไชยชาญ (ฉ่อม อมัตร์ตัน) ผู้
บิดา มีศรัทธาจะพิมพ์หนังสือในหอพระสมุด ฯ เป็นของถวายแด่จ่าย
แจกเนื่องในการกุศลทักษิณานุปทาน เวลาพระราชทานเพลิงศพสัก
เรื่อง ๑ ขอให้กรรมการช่วยเลือกเรื่องหนังสือให้ แลแสดงความ
ประสงค์จะใคร่ได้หนังสือพวกประเภทต่าง ๆ อย่างที่หอพระสมุด ฯ
เคยอนุญาตให้พิมพ์ไปแล้ว ข้าพเจ้าจึงเลือกเรื่องเวตาลประเภทคำ
กลอน ให้หลวงสารายรรจงพิมพ์ตามประสงค์

หนังสือเรื่องเวตาล มูลเดิมเป็นภาษาสันสกฤตเรียกว่าเวตาล
ขุณ्डวิคิตี มีฉบับอยู่ในหอพระสมุด ฯ ฉบับภาษาไทยยังหาไม่พบ
มาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ พระราชวรรังษีเธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรง
แปลนิทานเวตาลจากฉบับภาษาอังกฤษของนายร้อยเอก เซอร์. ฮาร์.
เอฟ. เบอร์ตัน พิมพ์แจกในวารศพหม่อมของพระองค์ท่าน ผู้ที่ได้รับ
ไปอ่านพากันชอบมาก ภายหลังเกิดขุณ्डหาขึ้นในนักวรรณคดี ว่านิทาน
เวตาลนั้นเห็นจะได้เข้ามาสู่ประเทศสยามแต่โบราณแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน ก็ได้มีพระราชกระแสไว้ในคำนำบท
ละครนอกคำบริบูรณ์ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก
กรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย ทรงพระนิพนธ์ว่า “นิทานเวตาลได้เคย

เข้ามาถึงกรุงสยามแล้วตั้งแต่ก่อนกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ได้จัดการแปล
 ขนแลพิมพ์แจก ที่ข้าพเจ้ากล่าวเช่นนั้นเพราะในข้อความขึ้นต้นแห่งเรื่อง
 “ลิลิตเพ็ชรมงกุฎ” ซึ่งเป็นหนังสือแต่งในสมัยกรุงเก่า มีข้อความว่า
 “ค้อยจะนิพนธ์ลิลิต โดยตำนานนิศย์บุราในปกครองมเวตาล” ทั้งนี้
 จึงเป็นการแน่ใจว่าเรื่องเวตาลได้เคยเข้ามาสู่สยามประเทศแต่โบราณ
 แล้ว ครั้นให้ค้นดูในหอพระสมุดฯ ก็ได้เรื่องเวตาลปกครองมนี้สมตาม
 พระราชากระแสน เป็นที่ยินดียิ่งนัก แต่รูปเรื่องในเวตาลปกครองมนี้
 ตอนต้นดูแปลกเพี้ยนจากภาษาสันสกฤตมาก ตกตอนปลายจึงเข้ากัน
 ได้สนิท แต่ที่อธิบายเห็นจะได้แต่งเติมและตัดออกมาก ที่เป็นเช่นนั้น
 เห็นจะเป็นด้วยเมื่อแรกเข้ามาสู่ประเทศนี้เป็นแต่เล่าจำกันต่อ ๆ มา จะ
 ฟังได้รวบรวมเป็นเรื่องราวขึ้นในราว ๆ กันกับพวกปกครองมอื่น ๆ เช่น
 บั๊กษปกครองมเป็นต้นนั่นเอง ถึงดังนั้นก็ยังเป็นประโยชน์แก่ผู้สอบสวน
 ทางวรรณคดีเป็นอันมาก มียกพร้อมอยู่ข้างในทางสำนวนโวหาร กับ
 การที่คิดเขียนกันต่อ ๆ มา ที่พิมพ์ครั้งนี้มีแก้ไขแต่อักษรวิธีอย่าง
 เคี้ยว นอกนั้นก็พิมพ์ไว้ตามต้นฉบับทุกประการ เลียบค้ายอยู่หน่อย
 แต่ฉบับที่มีอยู่ในหอพระสมุดฯ ขาดตอนกลางอยู่หน่อยหนึ่ง หาฉบับ
 บริบูรณ์ไม่ได้ แต่ถ้าผู้ใดได้อ่านหนังสือนิทานเวตาลของพระราช
 วรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ก็พอจะทราบเค้าเรื่องตอนที่ขาด
 นั้นได้ หรือแม้แต่ในเวตาลปกครองมนี้เอง ความข้างต้นก็ขงชให้พอ

(๓)

เค้าเรื่องตอนที่ขาดได้เหมือนกัน ถ้าผู้ใดมีฉบับบริบูรณ์ หรือจะเพาะ
แต่ตอนที่ขาดส่งไปให้ หอพระสมุด ฯ จะชวยใจมากทีเดียว

อนึ่งในการพิมพ์หนังสือเรื่องนี้ เจ้าภาพได้ส่งประวัติของผู้มรภาพ
ไป ขอให้เรียงลงไว้เป็นที่ระลึกด้วย ข้าพเจ้าจึงเรียงลงไว้ต่อไปนี้

ประวัติพระยาวิเศษไชยชาญ

พระยาวิเศษไชยชาญ ต.ม. จ.ช. ร.จ.พ. นามเดิมฉุ่ม นามสกุล
อมรินทร์ เกิดเมื่อวันที่อังคารเดือนยี่แรม ๕ ค่ำ ตรงกับวันที่ ๒๖ มกราคม
๒๔๓๗ เป็นบุตรพระพิบูลภักดี อ้า มารดาชื่อเอี่ยม บ้านเดิม
อยู่เมืองพิไชยเก่า เรียนอักษรสมัยในสำนักบิดา แลพระครูวิเชียร
ขัญญามหานันท์ วัดมหาธาตุเมืองพิไชยเก่า แรกเข้ารับราชการอยู่กับ
เจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ (เซย กัลยาณมิตร) เมื่อยังเป็นพระยา
ศรีสุริยราชวรานุวัตร ได้เป็นเสมียนไปรับราชการณเมืองหลวงพระบาง
เมื่อครั้งเจ้าพระยาสุรสีห์เป็นข้าหลวงใหญ่ใน พ.ศ. ๒๔๓๖ ครั้นเมื่อเจ้า
พระยาสุรสีห์ได้เป็นข้าหลวงเทศาภิบาลแรกจัดการมณฑลพิษณุโลก ได้
มารับราชการเป็นเสมียนอยู่ในข้าหลวงเทศาภิบาลด้วย ต่อมาได้เลื่อน
ตำแหน่งขึ้นโดยลำดับ จนได้เป็นผู้ช่วยข้าหลวงมหาดไทยมณฑล
พิษณุโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ ถึง พ.ศ. ๒๔๔๓ ได้พระราชทานสัญญาบัตร
เป็นหลวงสำเร็จนฤปการ ถึง พ.ศ. ๒๔๔๒ ย้ายไปเป็นนายอำเภอเมือง
พิศตรอยู่ ๓ ปี ถึง พ.ศ. ๒๔๔๓ จึงกลับมาเป็นข้าหลวงมหาดไทยมณฑล

พิษณุโลก ประจวบสมัยที่กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งให้ มีนักเรียน
ปกครองชนตามมณฑล หลวงสำเร็จนฤปการได้รับเลือกให้เป็นผู้สอน
นักเรียนปกครองทั่ว ถึง พ.ศ. ๒๔๔๔ ได้พระราชทานสัญญาบัตร
เลื่อนขึ้นเป็นพระสำเร็จนฤปการ ถึง พ.ศ. ๒๔๔๕ ได้เลื่อนตำแหน่งเป็น
ปลัดมณฑลพิษณุโลก ในชั้นนี้เกิดผู้ร้ายเงี้ยวชนทเมืองแพร่ กระทรวง
มหาดไทยได้มีคำสั่งให้ ไปกำกับราชการเมืองสุโขทัย เมืองสวรรคโลก
และรักษาหนะกระสุนกินคำสั่งลำเลียง กองทัพที่ขึ้นไปปราบปรามเงี้ยว
ณเมืองแพร่จนสงบ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฏ
สยามชั้นที่ ๕ เป็นบำเหน็จความชอบ

พระสำเร็จนฤปการเป็นผู้ชำนาญในการปกครองถึงได้เป็นอาจารย์
สอนนักเรียนทั้งกล่าวมา ทางราชการจึงเลือกส่งไปประจำราชการใน
มณฑลและจังหวัดต่าง ๆ หลายแห่งจนตลอดเวลารับราชการ คือเมื่อ
พ.ศ. ๒๔๔๗ ไปเป็นผู้ว่าราชการเมืองอุไทยธานี พ.ศ. ๒๔๕๐ เป็นปลัด
มณฑลชุมพร พ.ศ. ๒๔๕๒ เป็นผู้ว่าราชการเมืองชุมพร ถึง พ.ศ. ๒๔๕๔
ได้พระราชทานยศเป็นอำมาตย์เอก พ.ศ. ๒๔๕๖ กลับมาเป็นผู้ว่าราชการ
เมืองอ่างทอง ถึง พ.ศ. ๒๔๕๗ ได้รับพระราชทานสัญญาบัตรเลื่อนขึ้น
เป็นพระยาวิเศษไชยชาญ พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้รับพระราชทานเครื่องราช
อิสริยาภรณ์ช้างเผือกชั้นที่ ๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๓ ย้ายไปเป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดชุนธุ์ พ.ศ. ๒๔๖๓ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๕)

มงกุฎสยามเลื่อนขึ้นเป็นชั้นที่ ๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๕ มาเป็นผู้ว่าราชการ
จังหวัดลพบุรีอยู่จนถึง พ.ศ. ๒๔๖๗ บัญเป็นไข่มาลาเรีย ถึงแก่กรรม
เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ นี้ คำนวณอายุได้ ๕๓ ปี.

พระยาวิเศษไชยชาญรับราชการอยู่เป็นเวลา ๓๓ ปี ได้รับพระ
ราชทานเงินเดือนตั้งแต่ ๓๓ บาท ถึง ๖๐๐ บาทเป็นที่สุด นอกจากนี้ยัง
ได้พระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาลา แลเหรียญตระกูลในการพระ
ราชพิธีต่าง ๆ ตามบันดาศักดิ์อีกหลายประการ สิ้นประวัติพระยา
วิเศษไชยชาญเพียงนี้.

กรรมการหอพระสมุดฯ ขออนุโมทนากุศลบุญราศีทักษิณานุประทาน
ซึ่งเจ้าภาพารศพ อำนวยเอก พระยาวิเศษไชยชาญ ได้บำเพ็ญเป็น
การสนองคุณด้วยความกตัญญูกตเวที และที่ได้พิมพ์หนังสือเรื่องนี้
ให้แพร่หลาย

ตั้ง ณ หอพระสมุดฯ สภานายก

หอพระสมุดวชิรญาณ

วันที่ ๒๕ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๗

เวตาลปกรณ์

๑ นมิตถุเศษพร่องสนองสาร ตามบุราณบุรภาคเนิ่นนาน ตั้งวิถาร
(ฉบบลย) พระบุรี บรมชคัยามหากษัตริย์ พรหมทัตยคินทรเกษมศรี
บำรุงเรือนักเรศอุตมปรีดิ์ โดยรียาวรอยพระภาวาท โดยกว้างแปดโยชน์
เป็นมหันต์ อเนกอนันตจิตรวงศสังขยา ร้อยเอ็ดออก (ฉบบลย) มา
ยุบผาภาชนน้อมประนมไท มีพระอรรควิลัยบรรเจิดพิภตร อัน (ฉบบลย)
พิสมัย เพียงอัยสรนางฟ้าสุราลัย ในนามมิได้แจ้งแต่เดิมมา ประคัย
ด้วยแสนสุรางคณางสนม น้อมประนมบนวเห็นอกเกศา ไทหม่นหนึ่ง
โดยคณามา บำรุงราชวราธเรศตรี องค์บรมพรหมทัตตณุเบศร เรื่อง
พระเศษทรงกำลึงตั้งราชสีห์ ทรงขรรค์ท้าวสุชาณูกระวี ให้เทียบ
ศษหคตเส่มอกัน แล้วผยองแผ่นทยานด้วยชาณูชาวุธ พระองค์ยุคเยอง
ฟาดด้วยพระขรรค์ ซากกระเด็นคนระกำวระตายนัน ลงพร้อมกันทั้งสิบ
คเชนทร

๑ ปางนั้นยังมีอสุเรศ สถิตเขตเนาพนมเนินสิงขร ครองปราง
มรกฏอันขวร เพียงพิมานอมรคัสติศา ไร่อันงคที่ประสงคส์สวาทรัก ขจร
คักคด้วยกำลึงอนมหา เป็นซาบาทเของมุลิกา อิศราสรวราชบรมยุ
กายพลกพลฤทธิคากล นามชอตนกุมภกาจอรุ แต่ฟากเพียรเวียนเฝ้า

เป็นประมุข ก็พูนชาภิรมย์สำราญบาน เวลาเช้าเฝ้าไท่ยิศเรศ สุริเยศ
 สองคนนาสถาน บังคมจอมเจษฎางคจุฑาษัระธาน คมนาคารเค็้จเค็้
 ตามจร พอพยุษมาลีลลของบาท ลโมพักตรวิลลาสลาอัยสร มาเอย
 บานทวาเรศงามงอน ก็ทางกรโอบอุ้มสัมผัสนาง นางขัตย์ของมิให้ต้อง
 ระคายองค์ จิตต่อนงคิมไทรกสมัคหมาง กระกรักรองกององคณังปราง
 ทราบพระกรรณเจษฎางคไอรังการ นางน้อมคีโรเพศประนตทูล ว่า
 กุมภาจอสูรทำห้าวหาญ ลอยประโลมปฏิพัทธสัมผัสพาล ก็บันทาส
 ชุ่นเค็องพระหัตถียงค้ ค้ารัสว่าทูกกรหีนชาติ เองประมาทหมื่นโศคฤทัย
 หมาง จงวิคณารักษาตำแหน่งปราง สติตกลางไพรพดุกษัพนมวัน
 โดยปริมณทลไคสามโยชนั เป็นเขตชองรากโยสทไพรสัณทั มนุษย
 จรกระเจิงหลงคองจรล จงพกผันเป็นภักษเสขียงกาย

© อสุรน้อมคีโรสนองสาร ว่าสาขาลคราบายไคจะพลันหาย จัง
 ขรรหารพลันตอยสนทรทาย คลายโทษค้อองค้ขรรจร เมื่อไคองค้
 จักรพัศราธิราช มาประพาสพนพนมสิงขร ขัระหารหักค้วัยจักรคทาธร
 จังถาวรเป็นเทพเทวไท่ กุมภกาจอภิวาทขรมเศช จากประเทศลงพน
 พนมไคล เข้าไสยาสันเห็นออาสน์อ้าไฟ ทุกขฤทัยแทยจะทำลายวาย
 ค้อยถนอมชนมชพัศขวยความสัศคัย ห่อนวิยัคัพนเขตประมาณหมาย จน
 นานช้ค้อยอสาหะสขาย เทวษวายฮารมณเภาคิมิ

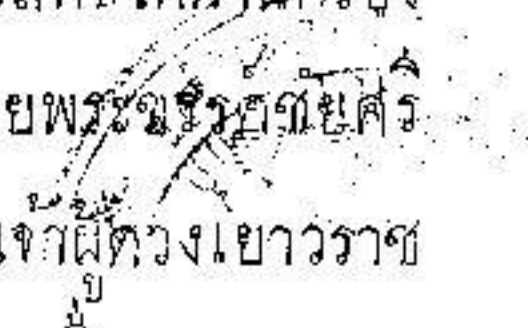
© ยังมีองค์อสุรราชผู้หนึ่งหาญ นามชอเวตาลยักษ เป็นช้ช้ช้ช้ช้ช้
 ขรมเรองวราช สติตทเช็งพระเมรุตำแหน่งเนา ล้าพองถเก็งกำลังพาล

โดยประมาณสามแรมแต่ขาดเข้า หลงละเลิงถกเถียงเล่นจนมัวเมา โดย
 ลำเนาพฤกษ์พร้อมพระเมรุธร จึงบรรหารให้หาเวตาลยักษ์ ยิงสำนัก
 ไกรลาสผกาสร แล้วสายสั่งว่าจงตั้งใจจร ด้วยอาวรณ์สวาทเล่นพนมชม
 ไปสติดังยอกกัลปพฤกษ์ จงสำนักอาตมาให้สาสม จงให้ผิดจริตรูป
 โดยนิยม แต่ปฐมปางนี้ไปตั้งวาง จึงมขกแลเท่าตั้งศิขณา แต่
 พักตราอย่าให้เพี้ยนเปลี่ยนสลาย ห้อยเคี้ยวเปลี่ยนบาทชนบปลาย
 จงกำจายอุทกธักถักถักวัง โดยปริณิตทสนั้นสามโยชน์ จงปราโมทย์
 อาศรัยพฤกษ์สาขัง สรรพสัตว์จรเฑียรในเนินพนัง จงจริงปริโภคเป็นโภชา
 เมื่อใดจักรพรตภิรมเมศร มาประเวศพบพักตร์กษัยกษา ใ้ครองเข็อง
 ยุคลบาทวรา พานมหาสิทธิ์อุปสำราญยาน จึงให้ส่งชนนภากาศ จง
 สามารถตนเองมุ่งมั่งคั่งสมาน เป็นนิกรทวยเทพคาการ แล้วประทาน
 พระตำหรับให้ โดยบรรพ์ ว่าตำหรับนเวทขรมจักร ศุภลักษณ์เลิศล้ำ
 สรรวงสรรพกิจ พรกฤษณิกแผ่นสุวรรณ ให้ตั้งพิชิตสันต์สำรวมใจ เป็นฤกษ์
 ประสิทธิ์สาผล จำเวณมณต์อย่าประมาณพิชิตไสย จะเกิดสองมูงลินทอไฟ
 ซลไสเยียมปริมสำเร้งเปรม สรรหนึ่งซลเขิวตังนลรัตน ซอมูงลินท
 อินทขัทหมอนเกษม ก็ไสสตรสหวานปานชะเอม สำเร้งเปรมสำหรับ
 ชุบเวตาลมัน ให้กระต้างตจตรงด้วยเหล็กกราด โดยอำนาจอินทขัทหม
 อนมหนัก หน่งนามนรัตนจินกานัน ชาวสำคัญตจวงมณต์ สำหรับชุบ
 เวตาลให้ซาญฤทธิ จึงสติดพาลพฤกษ์กษัย จะเกิดคันทขัทหมริมวาร มี
 ผลไม้เป็นเนาวรัตน เกิดมหาภูตสุวรรณชนทั้งสอง กุมกระของเร้งว่า

กล้วยสาหัส คอยประหารพิธิประคิพธิ ชักมณษยเข้าในถกึ่งกาลา
 ให้พลเพิ่มบริโภคทั้งสองสรรพ กระบักพลันสูญสิ้นอวสาน แล้วทรง
 พาหนะเวตาลพา ผ่านมหาสี่ขเรศภิรมย์พลัน ท่านจงพาพระตำรา
 ไปประสาท ให้กุมภกาจรักษาจงกวตชน เวตาลผลองบาทขุยลพลัน
 ซ้ำบาทเกรงอันตรายการ เกลือกจะมีผู้วิททยาเทศ มาประเวศยังเว้ง
 สิงขรสถาน แล้วลงไล่ไปกระทำลำพังพาล ชะระมาณการจะมีเกิด
 กล้วยกายกำ ขอประทานพระพรบรมเมศร ไปประเวศคุ้มทุกข์ให้สุขจำ
 ึงประทานวโรตุคโมประจำ ท่านนำนิทานธรรมเทศเต แม้นใครมา
 กุมขัยจงได้ถาม สนของความแล้วกายสยายเส ให้หลุคลนคุจลน
 ไม่สมคเน จงเรื่องเตโชฤทธิธยาเกรงใคร ต่อแท้เป็นองค์บรมจักร
 จงกระหนกนิกพรัณฤทัยไหว อันบรมจักรพรรคิเรื่องชัย จะเกิดใน
 พาราณสียา เมืองนั้นชะตากษัตริย์ตก ใครข้องปมมิได้ถึงเจ้ากระสา
 แต่ตั้งสนชนม์สูญประยูรมา กวาร์อัยพินองค์แต่ลวงไป อสุรเวตาล
 รัชตำรา ประนมลาพระคูลีเป็นใหญ่ ลีลาสลองด้วยกำลังถกึ่งไว
 กัดถึงในปรางมาศกมภกาจ สนิทอยู่ในแท่นเนาวัคัน ปลุกกระบัก
 กัดคนพนผวา ทั้งสองทรงเสร์จสารวจนา ก็นอัมรัชตำราคือโรกราน
 แล้วเวตาลลวงลาครรวไล ถึงโคลเหลียมพระเมรุโดยบรรหาร ก็กลาย
 องค์เป็นคิชฉนาสุราชาญ ทยานหกเคียรห้อยกลปพฤกษ์ ้วยกาจ
 โดยกำลังแรงกำเลาะ จำเพาะสามโยชน์คนองก้องกิก สรรพสัตว์
 สัญจรพรัณพลก ก็โหมอีกหักประหารเอาเป็นภักษ์ คณาเทพนิกกร

ก็อ่อนโยน ระวังโทษเมรุณาเพียงข้าศึก ด้วยกำลังยั้งสกุณยักษ
รักษาชีพโดยเรือนิรันดร

๑ ผ่ายบรมพรหมทัตตฤชาล อ้ามาศย์กรานกัมเกล้าอยู่สลอน
ประพุกตีด้วยกีจาสถาวร เห็นอัญชรสึงหวโรงการ ว่าตุกรอ้ามาศย์
คณามุข จำเนียรทุกเพียงฟังเราบรรหาร กุเรื่องเทศวารากำลังราญ
ประมาณพันคเสนทรข้างจำลอง ยังมีเรื่องวิทยาเวท กำลังเคศ
ตุจเราเสมอสอง กำแหงหาญปานเราผู้เรื่องรอง หรือจะต้อมมีแต่
อ่อนคี่โรมา ต่างอ้ามาศย์ประนมตอบขงคาศกดิ์ สนองคัพทสนราช
เสวสว ในเบองบรรพสัทวป้ออนระอา ใครท่อนฆ่าผืนฤทธิกำลังแรง
ย่างน้นตุมพราราชเสวก ประนคคี่โรน้อมประนมแกลอง ออย่าประมาท
ชาจหวังกำลังแรง จะขอแจ้งแต่โดยจริงมาบรรยาย อินนุณยมิได้
สฤทธิเวท ยังเรื่องเคศคุณเกิงกำลังหลาย กว่าพระองค์ผู้ทรง
คณาทาย ระเบียบหลายแสนเท่าทวี องค์กษัตริย์เสาวนาบราสของ
ให้เคองของแค้นชคนราศรี บรรหารตอบขอบถ้อยวราช เราปรัดจะ
ใครผู้เรื่องฤทธิ ท่านจงนำไปสำนักนี้โดยบรรพ แม้นพยพันเราจะให้
ปกาสิต ผากแต่องค์สมรพวงดวงชีวิต เราประสิทธิ์ให้ทวนครของ
ทงบุรี แม้นไม่สมนังจิตตทคิดหมาย จะวายชีพด้วยพระมธุรสฤทัยศรี
เสด็จกลับยังแทนประโลมมี ศรีสุวรรณราชกานดา เจอผู้ดวงเขาวราช
ประสาทสมร พะจรจากห้องเสนาหา แกลองความตามเรื่องบรรยายมา
รักษาสักดิ์แม่อย่าใดกจะเสียนวลง แม้นพยผู้วิทเขศวีเคษสุวรรณ จะคน

TUBC

08/07/2564

กลับแนบนิ่งประคองสงวน   สั่งอนงค์แล้วทรงพระขรรค์ควร   เสด็จ
 ค่อนยาตราเต้าสัญจรไป   ว่าคุณกรเสนาเสนาะพจน์   ท่านจงปลดศรธา
 เปลื้องพิศมัย   ทำเนิรนำมรคาครรธาไคล   จงเร็วไวอย่าได้แวะทำ
 อลวล   อำมาตย์รยวโรงการฉลองบาท   ออกจากราชนิเวศน์เข้า
 ไพรสณฑ์   สั่งเกณฑ์พนนเทศสถานคน   คลลสิ่งขเรศพนมราย   สะพรั่ง
 พฤษภพรอมระบือระบือ   ย่างกลีบกลีบขานแย้มเกสรชยาย   สะเคาตุ้ม
 เกลือเคือกำกาย   โหมมะหาคหิงหายกระแบกกระเบา   ขานางเกกา
 ขุนนพิภลกลุ่ม   กระตุ้มกระทกรกฟ้าจำป่าเสลา   เกลิมต้นชลดลลวย
 ครวยกันตรา   ไซ้เน่าน้ำคอกไม้ทั้งข้าพิน   ย่างทรงผลผลคองพวงระยา
 แย้ม   มะลิแกมสูกกรมมนมสุวรรณค์   สาวหยดพิพิชาคิมลวิสัย   ขุขยับ
 เขิกแย่งกระการยาน   หอมหวานคุดหอมสุคนธรส   ปรางภูเปรียบคุด
 ปรางสร่างคัสमान   กิ่งช่ออินช่อนคอกกระการยาน   แสนลำราญช่นชม
 ภรมยส์เขย   ภมราร่อนฉายเข้าอรบร   จรดเผคียงคองพิเคียงประคอง
 เขนย   มะตมคองคองพิคองสกาเชย   แก้วลาบคองพิเลยสละนาง   วิหค
 หินข่างกหอยพฤษภาทวน   กระสาธรวลจิบกระสังขังส้าง   พระยาเสวย
 เขาระคนกยฝงยาง   อโองก่างขกของกระโษ่น   ชิลุ่มคุ่มค้อนคาย
 แสงเหยอ   ไปเพิ่มเผอธอนลูกแล้วไซ้ขน   คาริกากะสิงแก้ว
 กระทาชน   กระเรียนรนคู้รอนพาวนเวียน   ไพรระโตกโองง่วนกเค้าโอง
 ยุงโองพอนทางคองอย่างเขย   กางเขนหันผนหางอัยกลางเตย   ควนเวียน
 เกล้าค้ประกอบกัน   พาลมฤคฤกกระทิงถเกิงฤทธิ   ย่างไล่ชีวิต

สิ่งขเรศสนันสนัน พยัคฆ์ขบขันมฤคเริงครัน ลมั่งสมันเม่นหมุเป็น
 คุ้เคียง ก็เลนเลียงผาโคคชมทิงส์ พลังพิงกายก้องบระภาคเสียง
 กุญชรชาติสียหม่อยพร้อมเพรียง พลังเพียงขาลันท่าลายลง สามข
 แต่ประเวศพนมพฤษณ์ ชมมฤคหมุไม้ไพโรระหง พรหมทัตตรัส
 งามคำตำรง เมื่อใดจะไต่พยของค้อศรา

๑) ฝ่ายนั้นยังมีกฏมพิ สถิตทสี่องสมเสินหา ล้าชนเป็นคนขรวาน
 มา อาศรัยอยู่ในเชิงบรรพตัง เพลาเช้าเทียมโคเป็นคู้ไถ ผัวไปเมียเฝ้า
 สถานหลัง หุงเขายางจด้วยจริง หยทวงไวแล้วกไวมา ตามวิสัย
 มาเสพอาหาร สองสำราญกายเพียงธูมา พรหมทัตตทอศฤภาคิตำเนิรคลา
 คุมพรอ้ามาตย์ประมวลทูล ขอพระองค์เรืองอศราเทศ นัยอนน
 โดยพระเนตรบดินทร์สร คนโตใหญ่เทียบเท่าสิงขรพุล หายมุลเข้าสูก
 มาคร้ามครัน ข้างหนึ่งข้างพระเนงตัวถนิต พรหมทัตตขรยาตรผาคณัน
 ึ่งขรรหารว่าหายเข้าสูกครัน ข้างนั้นนัยกกระบุงยาย เฒ่าสนองคค
 เสนอขยลลตาม ตามความทแเคลงระแวงหาย เกวียนหนึ่งเข้าสาร
 นะหลานชาย ไปส่งให้ตากินทีไถนา พรหมทัตตคอบถอยอนสนัน
 สักกคนทำไร่อยู่ในป่า กินเข้าเกวียนกัยข้างพระเนงมา คุระฮาสดอก
 กวลงเจียว ยายคอบว่าหามีผู้ใดไม่ เอกากายแต่ตาผู้เคียวเปลียว
 สักขยายเห็นสมธารมณเจียว ก็หลกเลียวตามบาทยทจร ควันยาย
 อดกวางเสียงเฒ่า คากก็มากินเข้าสโมสร ไม่ปลคไถไว้ทำคาวจร
 ก็เพิ่มพอนบริโภคด้วยพอแรง ฝ่ายขรมพรหมทัตกบอ้ามาตย เลียวล

ลาสตามละเมาะเกาะแฝง ชงคาตรัสว่าจริงเหมือนท่านแจ้ง เราไม่
 แคลงยขลเคลือบแต่โคยธรรม จะคอยคุณเคี้ยวกินเข้าเกวียน จะ
 เคียนเลี่ยนหรือจะเหลือไฉนนั้น ปรากฏผลทางวิจัยจริง มา
 ถึงคนนาที่เทียมโค ค้วยละเลิงจะใคร่ลองกำลังไถ กุมงอนแล้วได้
 กระหิมให้ โคลโคตถึงไปชั้ไถโต ก็เอนไ้ทขไว้ทั้งสองชาย
 ตานั่งกินเข้าก็แลเห็น เขม้นมองมีโคเม็นอารมณ์หมาย นั่งกินเข้า
 สันกับข้างปลาย ไฉนนายสองน้อยไม่เห็นมา ก็เต้าตามมรคันไม่
 ทันสับ กลับก่อนขไถก็เห็นหน้า สองล้มจมเวหนาคา ก็พาคนเข้า
 ตำแหน่งพลัน พรหมทตถึงทอชทฤษฎี เข้าศาลข้างหมคตังกรคณ
 จงตรัสว่าคมพราจจริง ไปเขตคันขนครอบบุรีครอง จงเป็นธรรม
 เหมือนเมอเกยรคิกุยัง อย่าโมหิงราชกิจอย่าล้ำอง อย่าควรทำ
 แล้วจำให้ควรปอง จงตรกรครองให้สำราญในการกรง ทั้งทวยหาญ
 ประชาให้ผาสุก จั้ขอรคอย่าจั้ขทางหมางสั้ง คมนนตรีทตรงคณคตง
 จิตต์ขำรุงใจแกลวณรงคิณ ผู้ใดทิจงอย่าสุญญสวาทรัก สงวนคักค
 จงประมาณแต่พอผล ชังไฟร์ ๆ มักจะเมินตน ราษฎรทำวลประเวณี
 จงบรรทมเห็นขบรมย์กั้เกิต ท่านอย่าเกิตมโนแห่งระแวงหนี พระสนม
 รอยพนันตามี จงร่วมรสฤคิรณทุกเพรางาย ผากแต่องค์สมรมิตร
 ของเราค้วย อย่าให้มวดยชีพมิ่งสมรหาย อย่าเลียมลวงประคิพทริ
 สัมผัสกาย เราวาชิวาตม์แล้วไม่คินวัง ถ้าสมคิตแล้วจะคองขำรุง
 ภาพ ให้ลอลบขจรเลองกว่าปางหลัง อำมาตย์รัยโหวาทชคียง หลังชล

เนตรกลอนยมนา โอ้พระจอมจุฬาบรมเมศวร์ ละนิเวศน้อยสวรรราชเสนาหา
 พระเคยเป็นข้านักนครา ข้าบาทจะขออยู่มีคืนไป พรหมทัตศักดิ์
 ถ้อยคดีความ แม้นมีปราชญ์ไม่ละสละได้ จำจะขู่ตะคอกความให้
 ขามใจ โยกพระหัตถ์ให้เร่งดีลาคลา แม้นมีไปก็ไม่ใช่ชิวาสัญญ
 จะประหารเสียให้สิ้นสังขาร เองพระชรรค์ท้าวสุวรรณ ช้หัตถ์ถ้าวเจ้าจง
 คินจร อำมาตย์โอนคีโรธยวราสัง ยังคมคังคยจิตต์สมรรถอน ก็หนี
 ทักลัดคินเข้านคร มีใต้ล้อมคคีสอนสวาทไท ตามในวโรงการ
 กำชัยตรีส ห่อนวิบัติครองธรรมพิสมัย ฝ่ายบรมพรหมทัตขนาดไกร
 สำราญในสำนักนิเทศดา วันหนึ่งสองบรรณกาถาม ไฉนความจาก
 นิเวศนิวาสา ประสงค์สิ่งใดแสดงแต่เดิมมา จึงบัญญัติโดย
 คคิกการ ข้าจากนครสัญจรมา แสงหวาพหลห้าวก้าแห่งหาญ จง
 ไปรคด้วยช่วยช้ในเชิงการ คินสถานจะมาแทนพระคุณตา สมอง
 คคยขอขมถ้อยมโนตรีส เรามนัสมิได้มุ่งทศศึกษา ไม่เรียนเพียร
 ผลเพิ่มวิชาปรา แต่ไถนามานนักช้านาน แต่ยังมีผู้เรืองวราฤทธิ
 สถิตในพนมพนาสสถาน นามชอกุมภกาจสุธุมาร ผ่านปรางมรกฏ
 ฤทธิงกำลัง จะนำเนาถึงสถานนั้นไม่ได้ เราเกรงภัยอสุราอารมณ์
 หวัง แต่หนีไปเกล้าโยชนานิ่ง ถ้าบุญยังก็จะยังในสกล สคัยสาร
 วานว่าช่วยพาพัก ช้สำนักสถิตเนาพนาสณท์ แม้นสูญสิ้นชีพไป
 ไม่ทำวล ยังยคชนม์จะได้ช้ชนิกรมยา ขุราณกาสคัยพจนแล้วคลาไคล

ประเวศไพรพนมพฤกษสาขา คลปวิมลทลขมิลลา ยกหักถาศ์แข็ง
คำแห่งปราง แต่้นไปทางไกลถึงสามโยชน์ จงปราโมทย์ฤทัยมุ่ง
อย่าเมิ่นหมาง สั้งแล้วลลามาตามทาง ฝ่ายบรมวงจักร์คลาไคล
เพลานันกุมภกาจสนิทหลย พระกรรณตรัยนิกพรันฤทัยไหว ประนม
หัตถ์ประทศพิทศด้วยเกรงภัย ถึงขั้นโคขินโดยทวาราสั่งดงเียบโองาม
ไม่กรียกรอย ค่อยเมียงหมอบแอยยังผนังฝา เห็นองค์อสุรราช
กุมภกาจ นิตราเน็งตงตรงเวตรงกาย ทพลกพิงกลวด้วยควเดียว
เหือเียบไหลสายถึงชลสาย ไม่แจ้งว่าบาทเขของทบกงปลาย ไม่แน
หมายกุเศียรสกลชน ค่อยจรลพนจรณถพกตร กิ่งหนกฤทัยนง
กมลฉงน ครันกุมภกาจสุขลมชนเของขน กิลุกลเข้าในนาสิกพลัน
สะตั้งพนศนติคในนาสา ยกหักถาศ์ขวักขวม้ขมนัน อะไรผิตติคจะมก
กูคัน ๆ พรหมที่ศันนติคเลยมือมา ประนมนั่งเห็นอนวให้ นกพรัน
กุมภภาชตามตามขอทกงขา เออนี่โยธาจองค์ขเกรงธา นภาพวรา
ฤทธิไกร จึงหาญหักเข้ามาในปราสาท อันชวาคมท่านจะคนอย่าสงสัย
อสุรนาคยักษครุทมนุษยโต มาโยขอกขบลอย่าเขื่อนพราง พรหมที่ต
แจ้งอรรถคคี่ไซ แต่จากในพระนครก้วยเขือหมาง หวังจะเพียรเวียน
เวทวิชทาง จึงลูปรางปราโมทย์มโนปรีดี ขอเป็นศิษย์สืบสนองจนสนนิก
คำรหัตกรกไตรเพทเกษมศรี ไม่รักชีพจงช่วยให้ชาญกระวี อสุริ
เสนาะพจนันคิลาขรณ จึงวางองค์ล่งเห็นอบจรูรณ์ ท่านชวรณ์จะ
ไคร์ลูกำลังหาญ เราไม่รู้เรื่องเวทวิชากร นอนมานานนงอยู่ทุกเวลา

มีแต่พระตำหรับบรมโลก สำหรับโลกสมยัตตะคึกษา เป็นองค์บรม
 จักรพัศตรา แล้วเชิญพระตำราามาทันโต พรหมทัตประนมหัตถ์สนองรัช
 หวังสคยตรกนณสมโณน พนาสูรสังสรพกำชัยไป บรมไทจะตั้ง
 พิธการ ไปแทยไกลกรุงพาราณสี แตนสืบแปตโยชน์จึงถึงสถาน
 อุตสาหะอย่าไหเนนเสน่หนาน จะลุลานบรมบันในสมพู พรหมทัตประนม
 รัชมากยหัตถ์ ลากระบัตไตเต้ามาตามผลู สะพรั่งพร้อมพฤกษา
 เป็นนำคู้ หมู่การเกศแก้วพิกุลการ สิงขรเขตชะงอกเงอมชะง่อน
 ชะงัก ตั้งจะหักคจห้อยบนหินหาร เป็นเพิงเว้งฉวากวุงกระหังาน
 ทยาน ปานยัทมราชเรองพราย เขียวสลัยคูลลอนคังเมชมพิส ขาว
 จำรัสคังจินคามณฉาย ทคาคคจนิลพวรรณราย เหลืองขจายคจแสง
 ทขัทมคิ บำงก็พร้อยเพริศเพ็ชรเบญจรงค์ ชลลงไหลซาบกระแเสศิริ
 ชำนกระเซ็นกระเด็นวาริทวี บำงก็ปรีสายพุงเป็นฝอยฟอง มัจฉามังกร
 กระพากเพียน กระแหเวียนว่ายวู่เป็นคู้สอง คูกโคคละเลิงถเกิง
 คนอง ลำพองพาพวกรณภิมย์ไคล เคียรทาศตามหมู่คูลลอน ตาม
 สิงขรภูผาวนาไคล เข้ายังไบยุษขงระบัตไย งามไสวคอกแยม์เรณูโรย
 ภูมเวศร์อนประเวศขจรกลัน แล้วโยกบินเทียวแสวงตำแห่นงโหย บำง
 สอกไล่เสาวคนธเบียดโยย พระพายโรยรณรสธารมณส์ขาย ชลสาย
 คจแสงมณส์สอง สว่างตองอารมณเห็นออยค้อยคล้ายหาย หยุดสำราญ
 แต่พอให้ฤทัยคล้าย ทรงชำระกระสายกระแเสชล

๑) ปางนั้นนางมณีเมขลา ว่ายฟ้าจากพโยมเวหาหน ลำราญ
 ร่อนมากกลางที่หม่มพน ลุคตแค้นค้ำวสีขริน ลงลีลาศตามลเมาะ
 ชะม่อยเนตร์ เห็นภวเรศสระสรองกระแสดินธุ์ งามชะอ้อนเวยองค์
 ธิบดินทร์ นางจินตนาณกคณังคววณ กำเวียรวาคร์อันรุ่มกัณฐ์มอระ
 มีอาทชะค่างพระองค์สงวน จึงออกจากพนมพฤษกษ์ด้วยขวัญจน ทำชม
 สอนลำราญรนมโนไน ทอดพระกรกรายกระหย้มมาเค็ดควง แล้วชู
 พวงผลผลกาอันสกลไส ลีลาศเล่นแล้วก็เหลือขบแลไป จนแทบใกล้
 ภูวราชธเรศตรี พงศ์กษัตริย์ทอดทักคณฤศีสมร ให้จ้าวรณห์หวังสวาท
 ทวีศรี ท่วนเสด็จเต้าตามนางเทวี จึงมีมอระสยัญชานวล ไยสมร
 เส่มอชัพมาชมพนัส หรือวิยัตยุภาคภิมยสังวน หรือพลตัญเพือน
 ชักกมลคววณ ขอเชิญนวนณชั่งพระไตรพลาาง สุกาศคยสุรธอัย
 ชม่อยพกตร ชำเลองลกเนตรคชนให้คัมหมาง จึงพรอင့်คอบขอบรส
 พจนวรงค์ สมลำอางคิเรกพกตรประมาณการ ไซ่ขบลที่จะแข่งคกียท
 สนองพจนบวยชอราคาญสมาน พลาางกรตกรกระหย้มลีลาลาน ทอดกร
 เค็ดกานผกาแกม นิจงานชหรือมานังคณังหมาง ไฉนจางคกัถามงาม
 แฉลัม จะฝากชีพไว้กว่าชนมนันรามรม เจ้างามแจ่มจรัสพกตรจงปราณ
 พลาางสัมผัสประจงตอ้งพระพาหา พระหัตถาถูกพุ่มประทุมศรี นางสยัต
 มิให้ตอ้งพระอินทรย์ พระยงทวิวอนจงเฮนคู นางสนองน้องไซ่ไสเกณ
 พนาลหรือจะลองประกองคู้ ทำทุกหมันเห็นว่าไร้ผู้ช่วยช ลอมลประโลม
 เล่นแล้วจกจร ค้ำรัสว้างามเส็งยมชะอ้อนพกตร จำเวณูรภพไม่ร้างห่าง

สมาร สักกเมือพะจากพงางอน ยกกรประทัยแทบอุระมา นางขัตตฤ
 มิให้สมผลพระองคอง ยงผนผงนำแนบกยนาสา เขือนพกตรมิให้พาคกย
 พกตรา เขือนอรากยงเฮอมสมผลองคย ยงเขือนเนตรกยงนำพระเนตร
 หมาย กระหยขกายกยงหน่วงนวลหงส์ ยงเขือนเพลากรยงทยพระเพลา
 ชงฆ์ กษัตองคยอนเคียรคโรกราน สองภิมยสมสวาทสมพาสทพิย
 ติงลอยลยล่องคคณานต์สถาน จุมพิตนอองคองเต่าประทุมมาลย บาน
 กถบรสรนภิมยา กีมวหมอกหม่นเมฆระววยกลย กระหยขวขแวม
 ทวทงเวหา อคจรรยเหลือการจะคณา กีมคลานาคเล็กพงพานทะยาน
 อัยแสงศคิรอันไขเือง เมรุไกรเพียงพงลำพองหาญ พิรุณปรายฝอย
 พองลอลองมาลย กีบีกขานรวิวารสว่างไศว สองเกษมสำราญเริงบรรเทิง
 รส ยงไม่ปลคเซยชิตพิสมัย เพลาล่วงยุคันนรรครโรไลโคส กริงฤทัย
 เกรงจะพราภกรจร จงนอมเคียรสนองพจนันนรเมศร์ ลาประเวศยง
 พระเมรุสังขร สุตนอองทจรงงเส้นันันน พลาางสะทอนทุกขแทบอุระทลาย
 ชงคาสนองพรองพรวาว่าพรวณพจน เรียมจรมมิได้มุงเมินขยาย โคนนออง
 จงมาขอองให้เรียมระคาย เสียดายนชคจทวงสมณทา ติงของสวรรค
 มาเสวยขววยโคก หรือวิโยคเขาวยอกนินราสา เขือนุสนิทอຍุทวยพิสก
 เวลา วิยากแล้วจำคลากก็ตามที สนองคอบสคแต่ตามประทัยท้าว อระ
 เผ่าเพียงเพลิงมาสมศรี เพลาเผ่าอศวรรราชี ชลแล้วลลลลมาทวย
 พลัน สองเนตรนอองชลนาลอ แต่รรอมีใครจะผายผน หักฤทัยเหาะชน
 พโยมบรรพ กัตนเมฆมาคตพิมานพราย พงศกษัตริยพุลเทวษฤทัย

หวม เสด็จตามนุชน้องนางหาย ก็จ้องค้ทรงเควของพรพรรณราย
 แสนเสียดายยังไม่วายวาง เส็ดจากรุกขไทรบันเทาเทวษ สึงเกตุมุ่ง
 พิศทวขเมินหมาง เจ็ดวันแต่เคิรมาตามทาง กระทั่งเขตพาราณสีพลัน
 เสด็จถิตแทยใกล้พระภารา รัถยวันหนึ่งถึงสถาน สู้สร้างศาลา
 พรหมจรรย ก็เปลืองพรพรรณบริโกคกษัตรา ทรงจ้มวาลีห่อเกล้า ไม่เท่า
 ขอคานสอยพฤษษา สมาทานไทรุกขฉายา เปนสิทธาประเสริฐูกาธา
 กณทั ตามคำหรัขบรมเคิร์มิไค้ประมาท รัรักษาศาสตร์ไทรเพทไม่
 เสื่อมสูญ พากเพียรจำเนียรนานมามากมูล ก็เพิ่มพุลลิมอรรคชายา

๑ ป่างนั้นสมเค็จมนทะเลน นฤเขนทรจอมโลกคมะหา ขึ้นชคัย
 กษัตริย์ธวรา พาราณสีเวทลือขจร ไคยปริมณฑลสิยหกโยชนั พลไสค
 จัทรุงคัสลยสลอน สล้างเหลียมปราการฉะงอน ซอนจ้มทวาเรค้เรอง
 ราช ฤเกิงกำแพงเพ็ยงสิยแปดคอก ประคอกแปดทิศทวารหมาย
 มีปราสาทสุวรรณพรพรรณราย ปลายจัทรมุขพัคทรพรหมาน เรองอำมาตย
 หม่อมขมนตรี เสน่้น้อมคิโรเพคในสถาน พระสนมณัษหมื่นประจ้างาร
 ชนงคพัลวลิยพัคทรสุคัพางา สามอรรคมเหย็เพ็ยงอัยสร งามชะอ็อน
 บำรุงรสเสนหา เปนประณมนามจันทสุคา ตระกุลกษัตราวราชิ พระองค้
 สองทรงนามศุภลัภษณ์ ตระกุลค้กคิสิริวงค้เศรษฐิ พระองค้สามนาม
 เกศ้สมาลี องคนอำมาตยประมวลมูล บำรุงรสรองขาทขทเรค้ นฤเขคร
 บคินทรนัวินทรสุร ครอบโไฮศวรรยาภิรมย์ยร พลสขพิพัฒน์มมงคล
 เจริญสามพระวะสาแต่ครองภพ เลิศลยลือเลองทุกแห่งหน สองอรรค

มเหษีนฤมล เจริญผลคือสร้างกัทรังครรภ แต่เจ้าจันทสตาผู้เอกนาง
ยังว่างราชโอรสเกษมสันต์ อุตสาหะพยายามคือลาจรรย ก็ย่นกาลถึงเทพ
บรมญาณ

๑ ปางพระจอมขุโลงโลกมเหศวร ลำราญรวนยิ่งยวมหาสถาน
ค้ำถั่งถึงกมุฏกาแกลเวตาล ไปทรมาณประมวลทุกซทุกเพรางาย เกือบ
จะเกินกำหนดสายสิ้นทวย จึงให้หาเทวเรศมาสั่งสาย ตามกระแสสุนทร
ทำนายทาย จึงนำกายจตุจากสวรรค์ กำนะศิววงศ์มนทเสน บริเวณ
มอภพสังขยา ในครรภนางจันทสตา จะเป็นจักรพิตรอันเรืองไตร
สุคันตะเทวบุตรประนมบาท ประนมราชรัยพรมิชาใต้ คมนาลอขบ้อง
ลีลาไคล โกล้เรื่องอรุณรุ่งรวีร์ กว้างชีพจตุจากพิมานมาศ อากาศ
ผ่องแผ้วสโมสร โชติช่วงคังดวงศศิธร ด้วยพรพระบรมทรงธรรม
ฝ่ายจันทสตาบรรทมสลิต หลับสนิทเนาแท่นสุวรรณผ่น ว่าไค้ดวงศศิธร
อันพรายพรพรรณ ประคองถันน้องแทบอุระพา พอสว่างกระจ่างแจ้งจรัสไซ
พระสุริยใสรุ่งโรจพระเวหา เหาะเหิรหาวชมดวงคารา ล่องมหาสทวิป
อันไพฑูร คณาเทพธิดาสรวารักษ์ ประนมนิ้วนขันอัมประนมสุร กลีบหลัง
คองยังปราสาทจรูญ พอเรื่องบุรศคี่ผ่องสว่างพลัน สรงพิภตรัประจง
ผดลของผง ระยัยยงเขื่องเฝ้านรังสรรค์ เกษมสามมเหษย์บังคมคัส
จันทสทกานอัมประนมสุลีส สนองนิมิตรโดยบรรยายมา ๐๗/๒๖ โรงการตำรัส
ตามกระแสศรี พฤตมาทนายคู้ให้รู้ โดยกระวี จะร้ายคิงทูลอย่าเกรงภัย
ไทรารยวโรงการแก่นนิมิตร ประจักษ์จิตต์เสนอด้อยแกล่งไซ จะทรงครรภ

บุญเลิศประเสริฐไตร ครองในภพโลกกษัตริ จะผ่านทวีปเป็นบรม
 จักรพรรดิ ลากษัตริย์ประเสริฐพาราณสี จะไต่พิธีศวรรราช มี
 พระชนสาถวันถงพน ทูลแล้วประนตฤลียาท ทรงพระราชทานทรัพย์
 อเนกสรรพ สรรพสิ่งมิ่งมาโคครัน ผ่าพรรณนุ่งห่มสำราญยาน ให้
 รักษาครรภสามมเหสี ทูกราตรีพลสุขเกษมลานต์ ศฤลิกษณ์ยพยชต
 ยพาพาล ประมาณทศมาสถวันสืบเคอนตรา สะพร้งพร้อมญาตวงศ์
 เข้าแนบข้าง ประคองนางโฉมฉายทั้งซ้ายขวา ถวนทั้งหมอนวคแล
 หมอชยา พอเพลาก็ประสูติสำราญกาย พระสนมอุ้มแนบให้อายสรง
 ชำระองค์บริสุทธิ์ประเสริฐฉาย ลออพิภตรพร้อมเพียงมณพราย เป็นชาย
 เหมือนองค์พระบิทร ฝ่ายของคณางเกศสุมาลี ก็ชวนย่นนาภิศร์สมร
 พิชัยโยควาตากเคอนจร จากอุทรเทียมดวงสุวรรณครัน แลถ่มแซม
 เป็นชายประหลาทโฉม พระบิทรองค์ทรงไสมนัสสันต์ แส่นสวาทสองสมร
 เสมอกัน ประคองขวัญถวายนามตามพระวงศ์ พระเชษฐาบุตรนาง
 ศฤลิกษณ์ ประไฟพิภตรผอของระเหิระหง พระท้าวให้ชอชัยสิริวงศ์
 พระองค์น้อยบุตรเกศสุมาลี ถวายนามตามพรวราพม ชอชัยนรทช
 นรังสี ทัพเพียงสาวสรรคกนท ทูกราตรีกรวณนบววายวัน ส่วนจันทสุก
 มเหสี พระนาภีหวาดเสียวฤททยหวน พเพียงเคียงประคัมประคองครรภ
 สาวสรรคพร้อมแซ่ผกงผกา กษัตริย์เสด็จเต้าตำแหน่งสมร คุ้มฮาวรณ
 แส่นสวาทขนิษฐา อุดมโชคพร้อมโยคฉายา ก็คลาเสร์จลิลาสอร่ามงาม
 เมฆถันคณงเคลอนวลาหก อิลิตกเต็มถวนทองสนาม เมฆลาชูดวง

มณเฑาะว์ รามสูรเงอชวานประหารโครม สกุนีแซ่ซ้องประสานเสียง
 เมคียงคฤชกรียงคัประโคมโถม สามนาพิกามคัมวพโยม จำรัสท้าว
 คุชโคมประทีปเทียน สมุทร์หวาดสุธาไหวไพรพลิก อุกฉกฉนเหล่า
 รำพาเหียร ฎม... (ต่อนี้ไปต้นฉบับขาดหายไปเนื้อความก็คงไม่มี
 อะไรนอกจากแสดงเหตุอันจรรยกับการประคัมประคองรักษาพระราชกุมาร
 ความต่อตรงตงชอทเคียว) ชอพระอภัยสินสุริยากร แสนสนมสรศักดิ์
 ตระกูลประเสริฐศักดิ์ ลอขอพิศตรพรงเพิงอัยสรสมร ประคองอุม
 ถนอมสรงพระสาคร บรรจงบ่อนถนบกพิสนไว พระชันสาสามชวย
 ประหลาทโถม เล่ห์โลมสวาทพิศมัย งามเอี่ยมเทียบอินทรอำไพ
 บิดราชบำรุงในบ้ำเรอนวล สามกษัตริย์พิตรมิหน้ายแห่ง ไม่ระแวง
 ฉันทาเกษมสรวล ต่างรักร่วมชีพประมวลงชวน สองสำรวลสามกษัตริย์
 เปรมปรีดี เผาองค์บิตุเรศนิราสสนาม มานอิมสามมาตุรงค์เกษมศรี
 สามนางขมิทมางกมลมี ตังชวรกร่วมทุกวันวาร ฝ่ายบรมมนทะเลน
 บิดุเรศ ครอบนิเวศนถ้วนเจ้ทวะสาสาร กัลว่งชีพท้วงคตชวาลาญ
 สามกุมารปลงศัพพระบิดา ต่างโคกต่างวิโยคคณังสมร ต่างอาวรณ์
 มีไคเวณเสนาหา จะลอลองเควองศัพขรยายมา ก็เต็มตาทุกนิตศ
 นิตานนาน ศัพกษัตริย์จกตามประเพณี จะนำคตก็จะช่วยการสมาณ
 เสรีจกลัยสมพระธาดุโดยประมาณ ให้แต่งการเจคัยประจุพลัน สาม
 กษัตริย์ผลองถวายขยผา มาลาเจคัยเลิศประเสริฐสรพ จนพระ

อภัยสินสรียัน พระชนนีได้หายป่วย ส่วนมหาอำมาตย์ประชุม
 กัน ปรึกษานั้นจะยกให้เรื่องชาย เควศณัตถ์นั้นจะอันตรายกลายเป็น
 เกลือกว่าชายชาติทรพลพาล พร้องเสด็จประพาศพระองค์กษัตริย์
 พร้อมมนัสหน้าพระลานสถาน จะยกพระชัยสูริวงศ์องค์กุมาร ให้
 ผ่านภพตุงโลกสนขององค์ พระราชกุมารสमानคอบ ไม่ควรคอบ
 บุรีครองผิดประสงค์ ทวยมารตรตามเรื่องสกลวงศ์ เป็นแต่พงค์
 เศรษฐ์ไม่บังควร อำมาตย์สดับแล้วเฝ้ายิ่งพระชนนีผู้ พระพิศ
 ไม่รับประคองสงวน จะยกพระชัยนรุตทเข้าประมวณ ขอเชิญชวน
 พระองค์รับประเพณี พระกุมารคอบพจน์อำมาตย์สนอง เราไม่
 ครองแผ่นดินบุรีศรี ทวยมารตรใช้ตระกลอเวศตรี เป็นที่มาตยา
 ไม่ควรครอง สดับพจน์กุมารทั้งสองสวสดี แต่แข่งขันมิได้เข้าระบอบ
 สสนอง จึงประมนันขันอมมโนปอง สองพระองค์มิได้เออฮาลยการ ขอ
 เชิญเสด็จพระอภัยสินครอง จึงจำนองเนาในนิเวศน์สถาน เป็นย่นยก
 นักราชอาหาร พระกุมารสนองถ้อยคดีมิ เราใช้มิได้เกรงจะขันชค
 สามารถจะบำรุงบุรีศรี แต่งคอบขอผิดสักสามยี่ จะไปเฝ้าพระศุภ
 ประทานพร อยู่ภายหลังพระพทังสองสุข จึงทักทว่าราชกิจก่อน
 นองจะลาเจียรจากนครจร ถ้าไต่พรแล้วจะคินมาบุรี อำมาตย์โอนคีโรวัย
 ชงคাত্রัส ต่างมนัสขันแหมมโนศรี สามกษัตริย์เสด็จกลับปรากฏมณ
 กรายชลีสามราชมาตรง พระอภัยสินผู้เป็นน้อง ถวายพร้องพร้อมกัน
 ทั้งสามประสงค์ พระพิไม่รับครองทั้งสององค์ กระหม่อมฉันรับลง

ประเทืองวัง จะมอขเวรอำมาตย์ไว้สามวระสา ไปขอพรธิศราให้สุขขัง
 ทั้งสามบาทมาตรงค้งครองวัง ตั้งแต่พร้งนลูกจะกราบลา สามแม่
 สดข้หมางกมลสมร ค่างอาวรรณลูกรักเป็นนักรหนา ไอพ้อค้ช้วนของ
 มารดา แก้วตาแม่จะต้อ้งรำคาญนาน พระชันสาห้าช่วยย้งน้อยจ้อย
 จะเค้รำสร้อยไกลจากนิเวศน์สถาน พระบาทซ้าใครจะช่วยพุงกราน
 เลื่อยลาแล้วจะลาญชิวาลง ไอกำพร้าหรือจะพรากแม่เคยพร้อง ใครจะ
 สนองอาบอุ้มให้สรระสรง ใครจะบ้อนของเสวยให้อุ้มองค์ ใครจะผจง
 ปลอบเจ้าเมื่อเพรางาย ยามบรรทมใครจะนั้งระวังพิศ ใครจะช้ค้มักสา
 ให้คล้ายหาย สกฤณก้องเจ้าจะร้องกระวนกระวาย ใครคล้ายเข้ามา
 กลว้อยอยู่เกลี่ยวกัน เคยไต่ยาสน์พระยัก์เขนยทนน แม่แอบอุ้นเจ้าชะฮอน
 แล้วอมถัน อำมาตย์เฝ้าเคียงเคยข้งคมคิล หรือจะผ่นจากแม่ให้จำไกล
 สดะพิทังสองเสมอชีพ จะเว้งรียเอกาเขาย้าใหญ่ ไต่ยินเสียงสกฤณก้อง
 ประภาคไฟร ตกพระทัยแล้วเจ้าจะจำลย้ เมื่อไรเลยพ้อจะลุดังไกรลาส
 สามารถหมายมุ่งเข้าไฟรสถันท์ จะครองกรุงผดุงเทศในเขตคัน จง
 เปลียนกันทั้งสามกษัตรา น้อมค้โรคมร์องรียพระเสาวนึ พระคุณทวินย
 เห็นพระเกศา เกิดเป็นกายย่ออมจะม้วยประลัยลา ไซ้จะค้งชิวาเป็น
 นีรันคร์ ย่อมประกอยค้วยทุกข์แลโทมนัส จำระจิตญาต้วงค้ทุกสิ่งสรค์
 ลูกเป็นชายตระกูลเลิศประเสวีรัฐครัน มีไต่เกรงช้งอินทรายกาย ถึง
 กรรมแล้วจำบรรลยชีพ แม้นครองทวปีจะม้วยก้ง่าย ๆ ประทานพรเกิด
 ลูกจะลาคล้าย ถวายข้งคมห้ากษัตรา ห้ากษัตริย์เสาวนาเสนาะพจน์

ช่างแย้งบทเขื่อนพรากเสนาหา รัชชวัญพร้อมเจ้าช่างพรำรำพรรณลา
 มาราศศจะห้ามจะหวงองค์ หากษัตริย์โทมนัสสนองสั่ง เจ้าระวังให้
 แม้วางสวาทหลง มาจะสอนเจ้าอย่าสูญประยูรวงศ์ อย่าทงว่าเป็นเชอ
 กษัตรา ทกถลวแล้วจงถลวระมิตต อย่าคยพาลมาเป็นมิตรเสนาหา อย่า
 ละเลิงหลงรสวาจา อรรวมทาสตรมิเจ็ดประการ หญิงโสภณอย่าควร
 สนอง ไม่ควรครองอย่าร่วมสมัคสมาน หนึ่งครุณนารพิงรุ่นพาล
 ยังไม่คาลระตรีอย่าควรปอง หนึ่งหญิงระคุเคือกคคคโลก ยังร้อนโรค
 เจ้าอย่าร่วมจะมัวหมอง หนึ่งแก้ทุกพลาพอย่าพานครอง หญิงลำพอง
 เส้นให้ผวถงสามชาย ไม่ควรคยเจ้าจงหลยสวาทละ อย่าเคล้ำคละ
 หลกเลียงลลาชยาย หนึ่งหญิงไม่แจ่งตำแหน่งระคาย ไม่แน
 หมายแห่งห้องว่าเรือนโต เจ้าอย่าคยสมาคมภิรมย์รัก จะเส้อมคักค
 สุวังค์เราเป็นใหญ่ หญิงร้ายอย่าได้ร่วมฤทัยใน นานไปก็จะเขื่อม
 ขนเกินองค์ หนึ่งหญิงพิกลจริตใช้ยา พระลูกยาเจ้าอย่าจ้านงค์ประสังค์
 จักเคิรไพรเจ้าจงพรำระวังองค์ หนึ่งจ้านงอย่าได้นักจะนอนใน เห็นคาลา
 เจ้าอย่าหลงเขาสนิท เกลือกจริตอสุรแสงรังให้ชาศรัย จะขัยจอมสมร
 แม่ให้บรรลัย ผลไม้ไม่เคยเสวยอย่าควรปอง พยองค์ฤาสีทธิจงเสพ
 ตาม จะสับความแผ่ผลเพิ่มสนอง ในสามข้งให้สมอารมณ์ปอง กลับ
 มาครองไพร่ฟ้าประชาชี หากษัตริย์จะชวนกันคอยขวย แม้นประจวบ
 แล้วจงคนขจรค์ ไม่เห็นเจ้ากลบคนมาธานี แมกยพะเข้าสู่พระเพลิง
 พราย ประนมมือไวโรสั่งสนองคอบ คนครอยขจรค์องให้สมหมาย สาม

กษัตริย์แต่งเครื่องให้ลูกชาย สำหรับรายสิ่งของแต่พอแรง พอย่ำรุ่ง
 ไต่ฤกษ์สำราญจิตต์ ทักษิณทศสามารถขอเรื่องแสง ถวายบังคม
 หากษัตริย์เสด็จ หมายตำแหน่งนิเวศน์ออกจากวัง หากษัตริย์ตามส่ง
 จนสุดเนตร แสนทวยษคลอชลนาหลัง ค่อนอระเพียงราญด้วยกริ่ง
 สนมประดังแซ่เสียงด้วยโศกา มนตรีพร้อมสวาทให้ราชจนครวญ จง
 เทพชวนกันช่วยให้สุขา ต่างพรั่ำพรั่ำพรณพรองนานา จนไกลตา
 กลับเตาขงบรรณทร สังคเจียบเหงาจิตต์แสนวิโยค ไม่วายโศกถึงพระ
 อภัยสิน เสด็จเคียวเปลวปลุกแต่ภุมินทร์ จินตนาถถึงพระมารดร
 พระพทั้งสองจระนองเนตร ภูเวศม์ได้ลิมพระแม่สอน จากถนนั้นครว
 สดาวร กัดค่อนไพโรคารพนมเวียง เสลายอดผลกาเรณย้อย ย่างขยับหอย
 ร้องขานสนั่นเสียง ย่างชนคเข้าคลอเป็นคเคียง ย่างกเมียงหมายจิก
 ผกาทิน หอมรสรวรว่าเพยหวล กลิ่นราชวนจรุงรัตนฤทัยถวิล กระล่ำ
 พักนมนางลอออิน กระตุ่มถนทอนเนกชนนทร มะทรางไตรไตรตรวย
 ระทวยทอด ย่างขยับอดผลหลักผกาศรี พึงเบิกแย่งขานกลีบสุมาลี
 ย่างกคิลขบายเคลอนเรณูคล้าย ผลสุกสุกช้องกันแซงแซ่ ย่างห้าม
 แก่งอมรวงขายหลาย เตงแตงเกดแก้วกาจายราย สล้างกล้วยสลาย
 พรายพรัน หล่นทวยเคียวคสุล้างตน อ้าพลห้ามสูกตบดังแก่งสรวิค
 ย่างอ่อนห่อปลีหอยลงครามครัน คุณันนทอนเนกคณาใน ชมพลาวยุรยาตร
 เข้าตงหลวง บึงดวงศรียศไขไธง ช่อมเย็นสำราญรัตนฤทัยใน ล่วงไป
 ลุก้าวลีขรินทร TUDC 08/07/2564
 สูงตระหง่านเป็นฉงอนน้ำชะโรงเถ ย่างกไตรกตรวยเวียง

กระแสดิ้นธุ์ บ้างสูงเลี่ยนสลาตคังอาสน์อนันท์ คุงนิลวตถาพรพรณราย
 สลขแสงข้างเป็นข้มทวาเวศ แต่ลวันเขตสิงขรประเสริฐุฉาย บ้างก็เค้น
 คุงเพ็ชรประเทองพราย บ้างก็คล้ายทขทิมกระข้างตวง บ้างพรายแสง
 ระยบพรอยทงพลอยรัตน กระข้างจรสเทยมยุคราร่วง บ้างผองศรีคุงแสง
 มณีพวง บ้างก็ช่วงสว่างไซคิกคั่นคี่ หม่อมฤคหลายพรณอนเนกหลาย
 พังพลายคชสารราชสีห์ สรีเยศเยยมยอคยคณธิ อ่อนรศม์พรายลง
 ชายไพร ชนนี้เพรียกเสียงพรำกำสรคโคก เงอมชะงอกเห็นยวไม้
 มิ่งไศล คุ้มเห็นสรีฉายก็หมายใจ ลำคัญไคว่าโลहितระหีสลง เพราะ
 วิวากให้วิขคมันฆ่าผิว คุ้มมคีมัวเมตุนสิงประสงค ึงจองร้ายกลายเป็น
 เป็นชนคิง จิตคพะวงเห็นว่าเลอคสวามิ ครันพลบคัจฉาทรงกลด
 เมฆหมคมลทินจำรัสศรี ทาวทาคสลังลอมพระจันทริ พระนคถึงชนน
 ทอยเวียง เคยสลคเหมอนอยกยพระแม่ สนมแซ่ชองขบประสถานเสียง
 กยพลองราเราเคยเคียง พลียงเหล่าชนที่ประจางาร ชมพลางเปลือง
 ผลคพระภุษา เอนพระองคไคยาสำราญสมาน ไม่วายคณงนคถึงชนมาน
 กีสำราญหลขม้อยลงฉยพลัน ระวงองคไมสูหลขสนิทนค รักษาค้ำ
 มาตเรค้ำพรณสรค เคชเทพเจ้าในไพรวัน คุ้มอนตรายไวจันรุ่งราง
 สรงพิคตรบริภคแล้วขจร ตามสิงขรพนาเขาสลัง แรมไม้หลายวัน
 มาโดยทาง ถึงอาศรมเจษฎางคพระมุนี แปะคองคทรงผนวชในอริญ
 พรหมจรรยเป็นขรมภุษา สร้างพรตประพฤคพิธม กเจ้านอมชูล
 ประนมกร ฤษทอกทคณาพิคคร จำเรญรักถามราชกุมารสมร

ถนอมอุ้มโอบองค์พระภาธร จำเวญพรโยพรากขริมา บิดรงค์มาตเรศ
 นามไฉน พระชนม์ได้สักกพระวระสา ประสงค์สิ่งไรจงบอกตา มุ่น
 พระเกศวราแล้วชมพลาาง คือไร่น้อมสนองพจน์พระมนี ให้คล้ายที่
 ฤาสีทอชิงแคลงหมาง อยู่พาราณสีสุวรรณปางค์ ขาละร้างพระนิเวศน์
 เวียงมา จะไปเฝ้าสมเด็จพระมณาท อิศวรรราชจอมโลกนาถา ขอพร
 เพิ่มพระชนม์ให้วัฒนา ทวยถารานันแรงชตาครัน ผู้ครองนัคเรศ
 ไม่จำเวญ เน้นนักสักเจ้ทวะสาสรค์ บิดูเรศข้าครองก็เป็นธรรม
 เจ้ทบกจรลครรรไลไป อำมาตย์ชองจะแยกข้าให้ครองภพ ฉันปรารภ
 จิงพรากจากกรุงใหญ่ ข้าไต่หาช่วยจงแจ้งใจ นักสิทธิได้สัคยพจน์
 พระกุมาร นิงจาเอียน่าเอนคุดวงสวาท มานิราสมาตรงค์นำส่งสาร
 เจ้ายงเศกหรือมาเทียรในตงตาร ตารำคาญเจ้าช่างเข้าพนมไพร จงยับยั้ง
 อยู่นี้ทวยตาก่อน อย่าเพ่อจรเข้าพนมวนาไศล มรคานันตางจะออกไป แล้ว
 แต่งให้ภูธรบรรทมพลาาง นอนเถือพ้ออย่าถอนฤทัยทุกช้ จำเวญสุข
 พ้ออย่าเค้ระห่มองหมาง จงแสนคณิงนถถึงว่านอนปราง กางกรวิพิศ
 สัมผัสองค์ ผลัดเวรมีให้ว่างประคองกล่อม ถนอมโอบอุ้มเทียวไป
 สระสรอง ขนบสนผลไม่ทวยใจจง อย่าพะวงคิกถึงพระมารดา แต่อยู่นั้น
 นานเน้นทวยมนี ซลักรายประนตเห็นอเกศ่า จงแย่งบอกมรคันจะขอลา
 พระสิทธาสะทอนทุกช้เพียงววยชนม์ ไปเถิกทีคันสิยหกโยชน์ จง
 ปราโมทย์หมายแนวพนาสละท จะพานพบฤาษีจำเวญมนต์ แสวงผล
 พากเพียรจำเนียรกาล พระเนตรเป็นไฟประลัยกัลป์ ฝนพกตรคอง

ใครเป็นขอทาน หลบเนตรคนนั่งนั่งสำรวจมาณ ถึงสถานค้อยลอม
 ระวังฟัง เหยาะย่องเข้าใกล้แล้วโอบองค์ ส่งเสียงให้แจ้งอารมณ์
 หวัง ให้ประจักษ์กระหนกว่าเสียงชนิ่ง จักรเรื่องจนกระทั่งพระอิศรา
 องค์พระอภัยสินศกัณธ์ น้อมประนตกราบเกล้าด้วยทรรษา ยรยาตร
 จากนิवासพระสีตลา พระโอบกาตามสั่งทั้งแปดองค์ รัชชัญญแล้ว
 ประคองพระหัตถ์ ไปที่คั่นนระพ้ออย่าลืมหอง ลีลาตจากนิवासเข้า
 แรมคอง จิตต์พะวงคิดถึงพระโอบกา ลัทพนมไพรพนัสพนาเดิน ก็มุ่ง
 เมินมิ่งไม้ ไชหนา จรลาลกหลายรชยา บัลลุอาศรมเวศย์มุนีพลัน
 กระหยับเขย่มเห็นองค์พระนักษิทธิ สำรวมกิจสังเกตุหลบเนตรมั้น ค้อย
 ย่องมิให้เกรียบไปถึงกรรณ เวียนองค์พลันเข้าข้างปฤษฎางค์ ร้องโดย
 สำเนียงเสนาะพจน์ พระทรงยศโปรดด้วยอย่าเมินหมาง ร้องพลางทาง
 เขอมพระกรทาง ก็ว้างโถมกอดพระมุนี สกัณธ์เสียดมเนตรเห็นมนุษย์
 กสินสุคเป็นจุดไม่เห็นผี สังเวชจิตค่อนจ่าน่าปราณี ไม่พอกที่เลยจะวาย
 ชิวาไป จึงตั้งกณทลเกิงเวทที่แว่วเสียง เผด็จงโอบอ่านชบมิชาได้
 ก็เพิ่มพุดบริวารณพรงประไฟ วิสัยเลิศคังวิเศษวิเชียรพราย พกครพรง
 คุจเพริศบรรจงพร้อม ก็น้อมค้อมคิโรเข้าประสานสาย กรายประนต
 ฤาสัทธแล้วขรรยาย ถวายเรื้องตามราวแต่หลังมา สกัณธ์รสพจนาท
 ภูมารสนอง ประคองอ้อมแอบแนบพระพาหา ซ่างหาญจิตต์ทวลจงเจตนา
 อยุ่กับตาค่อนเกิดจึงค้อยไป บำรุงเสียงถนอมรักประคองอ้อม พัททกษ
 พุ่มปลอบเสวยแล้วสร่งให้ ฝนจันทน์กระลำพักปราโถมไท กล่อมไกว

เวช้ำให้นอนนาน แต่คลั่งเคล้าทุกเพล่าเป็นหลายเดือน ก็คล้าเคลือน
 คล้ายคลากจากสถาน ช้านักพระแม่จะวายปราณ ประมาณกาลว่า
 ไว้แต่สามขี้ พระคาบสพราสังเจ้าพงสอน แต่นั้นเจ้าโคโยชน์โคโยชิตี
 จะพยห้วยละหารชลธิ มีฤทธิเป็นกรตประลัยลาญ แต่นั้นเจ้าคร้อยโคโยชน์
 ไปถึงเพลิง ฤทธิเป็นกรตประหัตหาร แต่นั้นเจ้าคร้อยโคโยชิตีโดยประมาณ
 ถึงลมพานกรตพักเป็นจุนไป ไปอีกเจ้าคร้อยถึงกรตทราย ตามบรรยาย
 อย่างพรันหวั่นไหว รอคตากแล้วไม่เป็นไร ไม่ช้าแปดโคโยชน์จะถึงปลัน
 จนโยกชวณส์เหลียม เต็มเขยมน้ำเขยวเกษมสันต์ กว้างลึกโคโยชน์หนึ่ง
 ประมาณครัน ไถนั้นतालมนิมิ อยู่ตรงขัณฐระพระอัคร พิเคราะห์
 ครวญตุเกิดให้ถวนถ แต่เพลาสองยามประเพณี ต้นतालทวชนมา
 ตามชล พอรุ่งถึงพระขัณฐระ สถาวรเขยมนเมฆเวหน องค์บรมอัครา
 ภูวตล ก็เขยมนพระแกลันเทิงใจ สรงพักตร์แล้วหักเอากันताल
 สัพระทนต์ภูบาลตามวิสัย ครันย้ายชายแสงอโณทัย ทันไตतालคำแต่
 นั้นมา ครันพลบแสงก็สูญไปสู่คยอก ระทวยทอดตามเคยไม่เห็นหา
 ยามสองขอกเขยมนพระคังคา แต่นั้นเป็นนิรันวันครัน หลานไป
 จงหมายกำลึงมุง เมื่อใกล้รุ่งเรืองแสงกุกกุกขึ้น ขอกतालเสมอขอบสระ
 สุวรรณ จึงปลันโถมให้ถึงคยอแรง จึงกอกกิงतालมนิให้จึงมัน
 จะพาสนชนเฝ้าเมื่อเช้าแสง พงคานะพ่ออย่าเคลือบแคลง รัยแสง
 ลาเข้าพนาลี โดยลเมามุ่งหมายตามสังเกศ ฤทัยหวังสังเวชทวิศรี

เทพยื่นมรคาด้วยปราณ^๕ ถึงหน้ากรรกระเด็นอง^๕ คุพลักปลั่งปล่าน^๕
 แล้วฉนโณน โจนประจวบกันชนเวหาห้อง เป็นระลอกกระฉอกฉ่าฉนค่นอง
 กระเด็นต้งสิ่งโตประลัยปลัน ยกพระกรถวิลหวาดฤทัยทข ไม่เคยเห็น
 มาพบก็พรัน ๆ เกชคุณบิตเรศช่วยย้องกัน คุณแม่คุ้มอินทรายกาย
 คุณพระไอยกาจงไปรตเกศ ให้ลำเขตคั่งถึงอย่าวายหาย คณาเทพถ้วน
 ทุกพิมานพราย ก็ถาโถมโจนสายนทีมา เกชด้วยกำลังจักรพรรดิ
 ท่อนวิบัติให้ชพิคยสังขาร^๕ เเฉยสยบายคังมาบนสุธา ล่วงมหานทีแล้วจรไป
 แรมทเรศไพโรพฤกษ์พนมกว้าง ประมาณทางเจ็คร้อยโยชน์โดยวิสัย
 ก็ลวงลำเพลิงกรรกระไรไคล ก็ลู่ไคถึงโยกชรณ^๕ สมนกเหมอน
 คเนคนิ่งแน่ ตามกระแสดสมเด็จพระญา^๕ จวนเย็นสรียาลงทันที คาล
 จมชลธิลงไป วันนิจาจะหยคอยู่คก่อน ด้วยชาวรรณเห็นอนกไม่แน่ไค
 กาลงชนจงจะพนโจนไกล ยิงพระทัยแล้วทอกพระองคอง แสนสำราญ
 คังโตชนเฝ้าแล้ว เหมอนนำแก้วหมนหม้อมาโลสรตรง ครนเวลา
 ไกลรุ่งพระสุริยง เนตรประจงคอยอยู่จะคุดคาล แม่นมั่นเหมอนไอยกา
 ตรัส โสมนัสปริคเปรมเกษมสถานต์ ไกลรุ่งยอดเยยมคคณานต์ จัก
 ประมาณนัยโยชน์นั้นยังไกล ด้วยสุคสูงไม่ส่องจักชเห็น เป็นแต่มีคมี
 ไม่คไค ปรากฏแต่เสียงต้องประโคมใน พระทัยหวลคจเห็นพระมารดา
 แม่นสามชนนินมาควย จะรรวยภิรมย์สุขหรรมษา กยส่องพระชชมผลกา
 จะพากันผาสกสำราญใจ คันไม้กระไรเลยแต่ถ้วนแก้ว เป็นทิวแถว
 พอเสมชสว่างไสว ไม่สูงต่ำลำเล็กอำไพ ไม่เล็กใหญ่ถ้วนหยอมผลกาการ

พร้อมคอกอกอกล้วนสุวรรณมาศ ผลคายนล้วนนิลคัสล้าง ระเบียบเขาพราย
 พร้อขอร่ามราว กระ้างแจ่มแจ้งพกายพราย สลับแสงสจจะราพรณา
 ใหวถารแทเทียงไม่ไค้งาย แดงสลับขาวล้วนตำกระจาย เขียวระบาย
 เขียวแซกเข้าปนกัน แสงส่องต้องสีพระอาทิตย์ พิศพิ้งเพิศพร้อม
 ไม่นับสรรค ทั้งจะหยกขอยเยยมลงมาพลัน บ้างกระเด็นเป็นกุกัน
 ระตะทวง พระเพลินจำเวญหลงชมพนัส จนไตรตรัยบายคล้อยคิรทลวง
 ก็เขอกเขินยามย่ำยั้งหวาดทรวง เป็นห่วงที่จะเฝ้าพระอิศรา ขรรทม
 ไม่หลับแต่สกันติ ราพิงคิครวญละห้อยคอยท่า จนยามสามคอยตาม
 เวลา มา ก็ขยจิกกายากระแบงองค์ พอยอดเยยมเยยมสระแล้วผาคโผน
 โจนัยคยอกไค้ทั้งประสงค พระองค์แอบก้านมาโดยจง พอดวงหน้าขยจร
 กิ่งวาง

๐ องค์จอมโมลีบรมนาถ พระบาทพันตนพอกกระ้างล้าง เยี่ยม
 พระแกลสรงพักตรวางค กางหัตถ์หกตาลสีพระทนต์ พระกุมาร
 มีอาจเฝ้าไค้ ก็พลิกไฟสยงถึงผลาผล สรงพักตรแล้วหยขยจรยล
 จรดลยงแท่นประเทืองพราย พร้อมคณาเทพน้อมประนมกราบ คีโรราย
 ตามตำแหน่งที่เคยหมาย สุราสรวเทพเรียงราย น้อมกายนาคครุฑ
 วิชาธร ทรงสำราญในราชกมล ให้เฝยห้องไพชยนต์สโมสร จักล้วน
 สกรรจเทพนิกร มาฝายพอนรืองขยระขำรำ เฝยฝาพระตำหนักนอยใหญ่
 มิให้เขยคยงเนตรแต่สังสำ พระโรงทองห้องฝาเคยประจำ ให้เขยค
 ทำโองไว้ทุกแพรงพราย สพรังพนศุรียางคยพาทยนอย บนลอกอง

เสนาะสนั่นเสนอดวาย สังกัดชัยแล้วบังคมประนมราชย์ ฝ่ายนางฟ้าพื่อน
 ระบายเวียน ละไมพิศพรังเพริศประเสริฐสุนของ ตามทำนองบิตเคลา
 พาเหียร ระทวยทอศกริศกรประจงเวียน เปลี่ยนท่าเข้าทำยักกระหยับกัน
 ฝ่ายคณาทวยเทพนิกธมร สโมสรรแสนสุขเกษมสันต์ ต่างพิศวาส
 พระวงสำราญกรัน งามบรรพระยำแยบระเหยียบกระบวร ชูชนันตนรากจรุงรส
 งามพจนบรรหารมเหศวร ให้หยดระยำฟ้าพาชวน ประคองนวลถนอม
 จัวยระยำไป คำรสำว่าทวยเทพทั้งนี้ จงปรัดคเราอย่าเมินไม่ ตรัสพลาง
 อย่างเยื้องถลาไคล ครันไคลก็จัวยระยำบรรพ ฝ่ายสร้างคณางทีล่อผลึกทำ
 ฆาตาชำเลื่องเหลียวหลังฝน แต่ดวงเวียนร่อนกระหวัดวัน เทพกนิยา
 หลงละเลิงลาน ต่างงงงวยเนตรคว้งงามงอน สถาพรพิณพาทย์
 ประสงสาร ฝ่ายบรมราชกุมาร ก็สำราญบนยอดคาลมณี องค์อัครา
 เรองค์เรกภพ อันเลิศลยทั่วสกลวาศี สำราญราชฤทัยชเรศตรี พระกรสี
 สัมผัสทวยกนิยา กลับพระหัตถ์ไปกระทั้งจอนพระกรรณ ก็ผกฝนเพื่อน
 พลัดตกผวา โดยกำลังเร็วฤทธิวิธา พระบาทคว่ำสอดใส่พระกรรณปลิ้น
 ผุ่งเทพทั้งหลายละเลิงหลิง พิศวงทวยระยำนรังสรรค์ ไม่ทันเห็น
 แห่งองค์พระทรงธรรม เหล่ากนิยาพร้อมระยำเพรา ก็ไม่ทันเห็นองค์
 พระอัครา เขาบาทาทหียบแซมพระกรรณเข้า แต่องค์อภยสินนงเยาว์
 ทอดทศนฤภาคไค้ประจักษ์ใจ ฝ่ายองค์จอมโลกนาถา ให้หยดพิณ
 คุริยามิชาไค้ ก็เนานั่งยังหน้าพระลานชัย ได้ถามตามข้อคักการ
 ไครยังเห็นเมอเราระยำ่าง แม่นจริงจงแล้วอย่าพรางเสกสรรค์ จงบอก

ตามบรรยายแบ่งบรรพ์ ผ่องอนันตนครเทพถึกกรายทูล ข้าพระบาทไม่ยัง
 เยอนสัคย์ ไม่แจ้งรหัสแห่งเหตุยศสุร ครัสถามถึงสามอนุกูล ก็
 ประมุขย่นถ้อยทุกเทวา ฝ่ายพระธมยสินสัคย์เหตุ ประνομเกศร์อึง
 ก้องมนัสสา ประทานโทษไปรดพลพาธา ข้าบาทเห็นแจ้งไม่แคลงใจ
 สัคย์มอรัสประหลาทจิตต์ ขพิตรพะวงสงสัย ครัสสั่งสุรเทพทันใด
 ให้เร่งรีบคนมนทรา ต่างกรายประนตลียาท พระราชนิเวศน์ข้างในหน้า
 ขอตูลตามเรื่องมุลิกา ข้าบาทไม่พบประสยพาน บรรหารให้คนขน
 อากาศ เทวารัชราชบรรหาร ย้ายแยกทั่วทั้งคคณานต์ บ้างก็คนคขนตาล
 สุวรรณ พบองค์พระกุมารอนเรืองเดช เทวเรศอุมองคชมมมน ถึง
 จอมอศเรศบังคมคิล บรรยายตามเรื่องอินพามา ปางนั้นพระบันธราภพ
 ขบสกลทั่วโลกนาถ พิศพิศครอภยสินสุรียา แจ้งโดยลักขณาชำนาญญาณ
 อุมองค์ประจงขุยแล้วพิศพิศคร ไกลนักรหรือเข้ามาถึงสถาน ก็วันแล้ว
 แต่จากชนมาน จงแจ้งการโดยจริงอย่างกำยั้ง ซึ่งประสยคังแจ้ตงแต่
 โดยสัคย์ ออย่าวิตแย่งเขื่อนมโนหวัง มาคินหรือโดยกำลึงวง หรือ
 ว่ายพามายังพมานพราย นขบาทแล้วนอุมคิโรแถลง ไม่เคลือบแฝง
 คคเพื่อนเขื่อนขยาย แต่จากมาตรงคเชาพราย จนพบสายฤาสีทอ
 แล้วสยมา แล้วถึงสมเค้จพระคาไฟ ข้าบรรลยสินชัพสังขาร์ แต่ัน
 พลันลาพระไอยกา ถึงมหานำกรกแลเพลิงพราย ลมกรกทรายกรกก็
 ลุลา กระทั่งถึงสระน้ำจนเห็นอัยทาย ไกลรุ่งตาลเยยมผยของยู่ตาย
 ก็ผายผันใจนัยศาลสุวรรณ อนันจรจรโลงโลกจยระบ่า ข้าเส็งลา

โดยเสด็จประเสริฐสรรพ เมื่อจนพลัดกระจัดจากพระกรรณ แล้ว
 ขรรขยายแต่ต้นจนปลายมา เมื่อจากเมืองสามแม่กับสองพี่ สามขี้ตั้งไว้
 ให้ไปหา จะคอยขวยไม่ประจวบประจบคลา จะลาญลาล่วงชีพเข้าไฟตาย
 แค้นขี้มาเกือบสิ้นสามวระสา ร้อนอร่าเพียงร้าวฉานฉลาย อีกเจ็ดวัน
 ไม่ประเวศบุรีพราย เห็นจะวายชีพหากษัตรา อินฉนซึ่งประสงค์
 มานขยาท ประทานราชโองาทให้สุขา ค่อยยื่นชนม์พณภัยพาทา
 มากกว่าเจ็ดขี้สำราญขาน ขันชাত্রสว่าอย่าตรอมอารมณ์ทุกข์ จะให้สุข
 ขันฉนขอรสวน อยู่ก่อนยังไม่เกือบทิวาวาร บรรหารให้สรงสุขคนธา
 ล้วนที่พยลังการให้อายองค์ บรรจงเกล้าเกศทรงพระภุษา ล้วนโกไสย
 พัสตรอุทุมพรา อลังการเครื่องที่พยัสวรรณพรรณ จัดสร้างคนางสนม
 ประโลมกล่อม ถนอมอุ้มให้คล้ายที่โคกคัลย์ แต่เพยมเฝ้าเคล้าองค์
 พระทรงธรรม ก็ดูเจ็ดวันโดยคคิกกาล พระอภัยสินทูลสนอง โดยปอง
 ขำเนาในสถาน ก็ขเคิรโพรแต่พรากถารานาน ประมาณเข้าวันนเป็น
 สามขี้ แม้นลวงเพลาเข้ายามอง แม่กับพทงสองจะเป็นผี ไทนเลย
 จะไคเห็นพระชนน นาทขานออยจะบรรลย จึงขญชว่าเจ้าจะคนเมอง
 ไม่ขุ่นเคองหน่อขหนึ่งจะสั่งให้ ยังเข้าอยู่พ่ออย่าเพอไป ขุ่มไวขุขพกตร
 สำราญขาน

๑ ฝ่ายสามชนนแลเสชชฐา อยู่ในภาราพิศาลสมาน แต่พระ
 อภัยสินสุริการ จากนาคอยเนนทุกวันนี้ นขวนก็เคลขนเคอนกัแคล้ว
 ลุกแกวของแม่จะเป็นไฉน ออกเื้อยเจ้าไม่เคยจะเคิรโพร แม่ไคห้าม

แล้วไม่พังกา จนถงสามขเขาวนน อินจะคนขรนนผคส์ำ แม่ว่าไม่เชอ
 นเนอกรรม มานำเจ้าเข้าไพรพนมวัน หรือพวกอสรยกขนิฬ มันทุยค
 ลกขำให้อาสัญ หรือพฤษเทเวคคจรัส พาชวัญเนตรแม่ไปเซยชม
 หรือจะเป็นหส์คอินทรแล้ว คายเจ้าไปยงเขพนมสม จะเฉยฉกจิกยข
 โคยนิยม โอ้อารมณแม่ละเล้าละลุมใจ แม่ประกองถนอมกรรมแต่
 น้อยๆ จนค้อยวิคมนาเติบโตใหญ่ รักษามีให้ชองฤทัย ไยพ่อจึงมาพราก
 พระมารดา พระรูปทรงของเจ้าแม่จำได้ เหมือนอยู่ในพระเนตรแม่ทั้ง
 ซ้ายขวา เจ้ามาไยเล่าเจ้าแม่อา มาแล้วแกล้งล่อให้หลงใจ แม่รักแล้ว
 แกล้งเรคให้จำร้าง เจ้ากว้างองคคองเสียบในขำใหญ่ นเนอแกล้งทำห้วง
 หน่วงแม่ไว้ โอ้อาลัยแม่ไม่ละสวาทเลย เจ้าจะให้แม่แสนคนงหา
 แม่จะนองชลนาเนตรเสวย ถึงจะสูญก็มาสั่งให้แม่เซย พิเปรยค้วย
 แม่แล้วจึงจากจร สุกทแม่จะคิคคนงหา พระสุรียาเขื่อนขำยชายสิงขร
 ผิตเวลาแล้วจะมาถึงนคร ให้พลาจคอินทรวงรทวยองค ค่างให้ค่างแสน
 พิโรว่า แสนระกำอกใหม่พระทัยหลง แสนวิคก (ฉบขลย) สะทอินทรวง
 สลขลยทงหำกษัตรา สนมแน่นเสนอพักตร์ (ฉบขลย) องค แล้วพรม
 ทรงสคนขขขขมา ถนอมนวดคประกองคั้นพระบาทา กิระบายวาตายัน
 เทองคลาย พระเสาวนีให้หาโหราถาม โฉนความลुकแก้วของเราหาย
 จะกลับมากหรือไม่มาให้เร่งทาย หรือสายสคสวาทแม่จะมรณา พฤษมาถ้ำ
 คำนวณแล้วทลแกลง มีให้แคลงโดยคคทกขงขา องคพระอภยสินสุรียา
 คงจะมวอนนให้ถวง บคนอยู่ไคลไกรลาส พระอิศวรราชสวาทหวัง

TUDC

08/07/2564

ingsrang saikwi yoi kring ring   sat tng koy ong k' phra luk ya   phing hoi ren nit
 than ong nak   wa lu grak o yu phra phat uk su ma   tawn yen ren ma k' d' y ma pa ra
 ing yu sa h' i' k' ong pho   hm' a ma t' y' r' r' a sa w' ni   k' k' ong k' u' t' h' o' k' k' i
 kong hoi yu   th' eng saeng raeng phat k' r' a' pho pho   h' a' k' s' t' r' i' y' h' o' y' h' i' ma sa la
 ing tng o' i' su an ka l' pho   k' o' i' h' i' p' y' lu' k' s' e' n' h' a   lae' w' b' r' r' o' n' g' t' u' n' g' k' r' o' n' g' y' u' s' a
 h' a' k' s' t' r' i' y' s' a' i' k' k' s' i' y' p' n' t' w' i   hoi re' a' ch' a' p' r' e' n' m' y' i' k' m' t' u' l   y' k' s' u' r' p' i' n' g' c' h' a
 y' t' k' r' i'   k' o' n' g' t' h' a' t' o' y' s' a' t' e' n' a' t' i   y' k' k' e' y' w' n' p' r' e' k' u' m' a' r' a' j' e' p' l' i' n' m' a   t' u' n' g' h' a
 ong k' t' r' o' n' g' p' i' n' g' hoi re' a' t' i' t'   y' i' n' g' l' u' m' g' l' i' t' k' i' k' s' a' n' s' h' i' s' t' h' a   c' h' m' c' i' n' p' r' e' t' i' y
 koy w' e' l' a   t' a' m' k' a' hoi r' a' t' t' h' k' w' i   p' a' y' o' n' g' k' o' i' y' s' i' n' h' e' n' s' u' r' i' e' k'   s' o' n' g' s' a' e' n' g
 p' r' e' w' e' k' s' i' y' s' a' i' k'   i' n' g' t' u' l' o' n' g' k' p' r' e' o' w' t' a' r' p' a' n' a' p' h' i' t' r'   h' i' t' a' w' t' h' a' e' n' g
 s' i' n' g' k' i' j' a   w' a' y' a' n' n' p' r' e' s' n' n' i' j' e' a   j' e' s' a' i' k' k' e' r' a' c' h' a' p' h' o' w' a' y' s' i' n' g' c' h' a' r'   p' r' e' k' u' m' a' r
 s' a' w' r' n' s' o' o' n' l' a   k' e' k' a' s' y' b' e' o' n' g' y' a' t' m' u' l   p' r' e' i' s' r' a' p' l' o' y' w' a' s' n' n' i'   i' y' i' k' i
 j' e' a' n' n' i' m' a' k' i' y' s' u' n' y   i' n' g' o' w' y' p' r' e' p' r' o' n' g' u' l   h' i' t' p' e' m' p' u' l' p' a' n' p' i' k' p' h' a' r' a   i' n' g' p' e' n
 i' k' r' p' r' r' t' i' j' o' m' s' a' g' l   s' i' b' s' n' m' y' n' t' e' p' n' w' s' a   lae' w' b' r' r' h' a' r' s' i' n' g' s' a' r
 k' u' m' a' r' a   o' s' a' t' h' i' k' i' l' k' e' r' o' n' g' y' a' p' e' i' y' u' t' a' n   lae' w' p' i' p' r' o' t' k' u' m' a' k' a' s' u' r'   o' n' g' u' l
 h' i' t' p' n' s' a' p' k' w' y' j' i' k' r' s' l' a' n' y   m' e' n' o' s' u' r' n' n' b' r' r' l' o' y' l' a' n' y   i' n' g' p' i' p' r' o' t
 w' e' t' a' l' s' i' n' g' m' a   t' r' i' s' l' ae' w' l' o' i' m' l' u' b' y' u' p' r' a' n' g   p' r' e' k' o' n' g' u' m' o' n' g' k' p' l' a' n' g' t' a' r' s' i' w' a
 j' e' p' i' e' l' n' e' t' r' p' h' o' l' ae' w' n' e' g' a' e' w' t' a   i' n' g' l' o' n' g' p' i' k' r' o' n' g' p' r' e' s' a' i' n' k' a' n' t' i' t' r'   i' n' g
 p' r' e' j' o' n' g' k' w' a' n' h' i' t' k' l' h' w' a   r' a' y' t' i' p' y' m' n' t' r' a' o' n' n' m' t' h' e   p' e' a' t' o' n' g' k' u' m' a' r
 p' l' i' w' p' i   l' o' n' g' i' n' p' r' e' n' i' w' e' k' n' i' p' a' r' a   p' a' y' h' a' k' s' t' r' i' y' t' e' k' k' o' y' k' o' y'   t' w' n' k' l' o' y'

ชายย้ายลงหนักหนา ไม่เห็นองค์อภัยสินลีลาม่า ก็น้อมนวยวันทาพระ
 เพลิงพราย ไปรยบยุพาลาชอุบเทียบ แล้วประทักษิณเวียนนวยชาถวาย
 มีไต่คิดชีวิตชีวาวาย มุ่งหมายจะเข้าก้องพระเพลิงพลาหม แสนสนมคม
 เคียมเข้ายุคยาท หมันอำมาตย์เคราโคกเข้าทูลห้าม หักษัตริย์
 ทรงสตัยไม่รับความ จะว่ามวิ่งเข้าเพลิงพราย ต่างเข้าฉวยฉุดพระองค์
 ไว้ มีเพลิงกองเพลิงถกเงิงฉาย พอพระอภัยสินผู้เลิศชาย ถึงถวาย
 บังคมกษัตรา ห้าองค์ต่างองค์เข้าโอบอุ้ม แต่แม่ฟุ่มฟองเนตรละห้อย
 หา แต่ทวนเห็นมีไต่ไวนเวลา จนระอาอกแม่แต่คอยคอย ไฉน
 ไปจึงเนิ่นนานวัน แม่สูกกลันโคกหาพระยอดสร้อย โหระเถ่าเผ่ายอก
 ยุบลตะบอย จึงขันทาทวยถ้อยคำโหรา ต่างแกลงเล่าคดีด้วย
 ความโคก ต่างวิโยคเคราโทมนัสฯ พระอภัยสินสุริยา ก็พรรณาโดย
 เคิรพนมไพร ครั้นสร้างโคกเสร็จเสด็จขึ้นปราสาท พฤตมาตย์
 สนมนางค้อยผ่องใส หักษัตริย์แสนสำราญหฤทัย อยู่ในมนเทียรวิจิ
 พระเพลิงนางนมบังคมคัล สกติกกันชมโฉมพระโฉมศรี ที่ร่นราว
 สาวพรหมจารี เข้าพศวถวายองค์พระกุมาร บ้างก็ขงมุสซาเลองพกตร
 นรลักษณเพียงอับสรสमान บ้างเมียงหมอยแลพระกุมาร บ้างอยู่งาร
 ถนอมนวดพระบาทฯ ครั้นรุ่งฤกษ์พาสถาวร พระมารดรจะแยกลูกเสนาหา
 พร้อมหมู่พฤตมาพราหมณ์มาตยา ตังมหาเศวตฉัตรบนยลลงก ราชวัตร
 ราชรอนครินทร์ ประโคมอินทเทวีไตรสังข์ โรงงารมหรศพรายรอนวัง

แน่นประนังทวยราษฎร์ ประคัมรถเทียมอัครราช หมู่อำมาตย์
 แห่แห่นแลสลอน มีอถ้อยขยาพกากร กลิ่นขจรตระหลยบริธา พระ
 ทรงปรายมลิตของกรรมชาติ ประทานราษฎร์โดยปราธนา เอาเงินทำ
 เป็นคอกสุมนธา คณนอันยพวงละคำลิ่ง ราชตามแฉวทางที่ชกกรธ
 กำหนดแต่ันเเวศไปจนถถึง แม้นใครปราธนาโดยค่านิ่ง อย่าพวันพรง
 จงเก็บเอาตามใจ ทหารแต่ลวันชสีนธพชาติ เกล็ดนกลาคเป็นทอง
 แฉวไสว สวมเสื่อใส่มวกแล่วไลย บ้างใส่เกวาระกรองค้วยทองคำ
 แฉวถคชนคพวกหัตถี พวงพิพลกกายาล้า มีอกุมขอเกวาระกรายว่า
 บ้างประจำราชยานสีวิกา กลองชนะประโคมครกครัน เหล่าช้าง
 เกาทัณฑ์สะพรงหน้า โคมรสลอนสลบถขบขยา สามมารดาแต่งพระลูก
 ล้วนสุวรรณ เครื่องทัพยอลงการคิเรกงาม สามโลกย์อมสรรเสริญสันต์
 เป็นเครื่องทรงอศเเวศทรงธรรม์ ประทานให้เมือวันยังคมลา งามองค์
 งามทรงเครื่องทัพย คิงลวลยลอยเลอนพระเวหา งามสามพระราช
 มารดา งามสองพระเชษฐาทรงรถตาม งามแสนสร้างคินางสนมนาฏ
 งามอำมาตย์คแห่แลหลาม งามกลคกลดงกนคิงฉัตรงาม อร่ามวาม
 (ฉบยัลย) เสคิจคลา ประทักษิณรชยราชขวีเรือง ชาวเมือยังคมค้อม
 พร้อมหน้า พระโยรบปรายสุวรรณหิรัญตรา มาประทัยเข็ญจาจำเวญ
 ไชย ปโรหิตโหราพฤคมาจารย์ กรวยกรานอำนวยพระพรให้ เสคิจ
 เหนือเข็ญจางค้ำไฟ งามวิไลยเลิศล้ำอมรินทร์ สนนเสียงตรียางค
 บำเรอบำรุง มาไลยพุงขจรอบตระหลยกลิ่น แตรสังขกิงสताल

TUDC

08/07/2564

ประธานพิณ เสรีเชกพระสินสุริยา สามพระชนนีพระพิสอง อวยพร
 สนองให้เป็นสุขา หม่อมอำมาตย์ชัชวราภรณ์พฤคมา ทังนิกรรคณาประ
 ชาชน อำนวยพรแก่ชัชวรังสำเนียงถวาย จึงกำจ่ายศัตร์ทุกแห่งหน
 พระเชษฐาเป็นฝ่ายหน้าทั้งสองคน บำรุงเหล่าประชาชนสวัสดิ์ ทรวง
 ธรรมแท้ทางราชานวัตร เป็นบรมจักรพรรดิเกษมศรี เกษมสันต์
 บรรเทิงฤทัยทวี ไพร์ฟ้าประชาชัไกถาวร

๑ ฝ่ายบรมพรหมทัตตนฤเบศร์ ซึ่งทรงเพศเป็นฤาษีสโมสว อุตสาห
 พยายามไม่นานนอน ก็เรืองพรเพิ่มฤทธิพิภกาล บังเกิดสองมูจลินท์
 สระถนิต มีทนต์มเนาวรัตนวิมสรระสนาน ฤตทของสองเกิดแผ่นทยาน
 กุมกระของเงอกระหังานในกาลา พรหมทัตทอตกทัศน์าเห็น พิธ
 เป็นอัครรยส์หีสา จึงพินิจในนิเทศพระตำรา ให้ไปเอาองค์พระยา
 เวตาล มาชบลงในสระอินทปัตม์ จะพิชิตกายทองโดยบรรหาร
 แล้วจึงฆ่ามนุษย์ให้สุคปราน ประทานสองฤตให้กินพลัน จึงเอาน้ำ
 มณีจินคา รตกายาเวตาลขมิขมัน รูปเป็นเพทยาธรรจรจัด ไปชมวัน
 สัทวปัสการาญยาน ในตำราว่าบรมจักรพรรดิ จะอัยต์ในธรรณอินพิคาล
 ยัตนุกคนงคเนการ กุมารครองภารานมฤตธ ชวรทวิไกรกรุงฟงเพอง
 หมนเมืองนามอชอาญาสัทธ ทั้งงามรูปราวเทพนฤมิตร ไต่ไปเฝ้า
 บพิตรบรมญาณ จะต้องคำทำนวยเป็นจักรพรรดิ แน่ถนัตกุงจะจง
 ผลาญ จะลวงให้ไปล่อเวตาล ไต่แล้วจึงประหารให้มรณา คิคแล้ว
 ไชวชลอมผลลาตเล่ห์ เกษทนต์มเทได้ทวยหรรษา ก็เสด็จสมถวิลจินคา

ทรงหนึ่งพยัคฆมาสำหรับชี่ ไม่ท้าวคอนชลอมลงจากกฏี ธิบริคเคิร .
 โดยวิถึ วนหนึ่งถถงถานึ เข้าหยตยงอยุทนอกเวียงไซย ครนค้ำสำนัก
 นอนคาลา จนสุริยารุ่งรางสว่างไซย จึงคอนผลทขทิมด้วยกรมใจ
 เข้าในพระนิเวศวังพลัน (ค่อนนี้ไปคยบขาคความไม่คอกัน)

จะอาชนากอายนเคหา ยงค้ำจะเห็นหน้าออย่าสงสัย ถงมิงว
 การเล่นไม่เห็นไป แต่ใจเราหนุ่มๆ กนกรก สุกทจะแต่งเลห์เพทุบาย
 เพราะพราหมณณวนนรายแลวมคักคิ คนผู้คแลระวังนิก จะหาญหัก
 เข้าหากักยากใจ พลเตียงพงแจงแถลงเล่า จึงว่าไว้อระเราจะแก้ไซ
 แล่วลามิตรสหายคลาไคล เข้าไปเฝ้าจอมมิงกุมารา ทูลแถลงแจง
 ข่าวคามราวเรื่อง ขออย่าเคองขุ่นหมองมนัสสา คงจะให้ไค้สัมพนิก
 แล่วลาไปสั่งพลพร้อมกัน ให้จกแจงสิ่งของอันโอชา ทันเวลาพรงัน
 ขมิขมน ทังพลพาทขมโหรมครบครน สั่งแล่วณณษของขนมา ขอก
 แก่ช่าวบ้านโคยนสนธิ พระกุมารเสด็จคลมาถงท่า จะอวยทานเลียง
 พราหมณพฤคมา เวลารุงพรงันให้พร้อมกัน แล่วเผคียงพราหมณแพทข
 ทังแปคคน จำเริญมนตโคยเวทวิเคษสรรรค เปนต้นเพราะเจ้าของ
 รบทองนิน ครนแล่วแเคล่วลงมาเกตรา พลขค้ำเข้าระทมกันเพียรพาก
 ให้เลอนลากล้าเกาเข้าแทขท่า ระคมไฟร์พร้อมกันคังสัญญา ขุด
 มหาอมงคณขพลัน คลออกตรงถงสถานพราหมณ ห้ามปรามมิให้
 องสนนลัน เสริจแล่วพอรุงรวิน จึงทูลสัญญาองค์พระกุมาร เชิญ
 เสด็จคลโคยอุมงคชิต แล่วยังขีคปากปล่องอันไพศาล ข่าอยู่เกตรา

ถ้าเสด็จการ จะประหารขันธ์ใหญ่ให้สัญญา ถ้าโดยนเสียงบนจึงคนจร
 อย่าวอนไว้ความเสนาหา อย่าให้พราหมณ์ตามทนนินทา ครั้นเวลา
 รุ่งราชวาทกาล สัพเพเลียงกษัตริย์เหล่าชาวพานิช ก็ตั้งคิดแต่งเตียงอิน
 พิศาล สำหรับแปดพราหมณ์พร้อมพฤตมาจารย์ กว่งม่านมุลกัน
 บรรจงทำ แล้วประโคมพิณพาทย์มโหรี อังมรเวอยเฉื่อยฉ่า ชาวบ้าน
 แต่งของมาทอ้งน้ำ ทำบุญด้วยราชกุมาร ฝ่ายพฤตมาเดวาก็แต่งตัว
 ชาวสลัวล้าเลิศประเสริฐสาร พราหมณ์พร้อมเจ้าเจ้าภภาพาน ฟ้าไป
 ไม่นานจะกลับมา จึงหทัยห้องนอกในมิให้เฉย อย่าเฉลยอยู่หลังพงพัว
 กุญแจใส่ในนอกทวารวรา ผ่งเข้าทั้งหลายไม่วางใจ ให้แต่งตัวตามหลัง
 ลงสำเภา จะอยู่เรือนเพื่อนเจ้าไม่เชื่อได้ มนสอชกจะหักกญแจไข้อยู่ใน
 ห้องแต่กันยา พอพราหมณ์ถงนาเวศน์वासสถาน สัพเพเลียงเซิงชาญ
 แกล้วกล้า ก็จกแจ่งแต่งเสด็จทันเวลา พฤตมานั่งพร้อมเพรียงเรียงกัน
 ไป จึงเขื่อนขอกกลพร้อมสนองสาร พระกุมารหาสบายพระทัยไม่
 นิ่งทำข้าสักรู้พอกคลายใจ จึงจะไครทน้ำจำเวญพร ฝ่ายองค์พระกุมาร
 ครั้นเข้าสาย พอฝนผายลงอุมงค์สโมสร รัชบาทถึงปากอุมงค์จร
 พระกรายกรทอศทศนาแล จากอุมงค์ตรงเข้าเคหาพราหมณ์ ตาม
 สัพเพเลียงแนะความตระหนักแน่น ทวารวราหน้าต่างใส่กุญแจ มีฉากกษ
 ทยแลตงขงกัน จึงร่ายมนต์คลเสศาคะณะเพาะกาล เบิกบานเสนาะ
 สนั่นสนั่น พระอย่างเของชาเลื่องเนตรเมียงมัน พอพบชวณตานั่งบนเคียง
 พราหมณ์ พระลคองคลงเคียงประคองสวาท นุชนาฏนารออย่าหันหน้าย

แต่พิพบุรุษสุวรรณพรพรรณราย ก็ทอศกกายทุ่มทุกขถึงนางพงา จึงคิดการ
 หาญหักไม่รักชีพ เร่วรบริธน์เร้าเข้ามาหา พคิอเขาวราชกุมารา หวัง
 จะชวนวนิตาไปกรุงไกร เจ้ากรมเสี้ยมเทียมเทพนฤมิตร จำเวญเนตร
 จำเวญจิตต์พิสมัย พะเมกเป็นราไชย ให้เป็นใหญ่ในสนมสุรางค์นาง
 ขยำพะวงถึงพราหมณผู้เพื่อนพ้อง ไม่ควรคู่สน้องจึงเมินหมาง พลาง
 พลอกพลางสอศสม์ผล์พลาง จึงประนอมพร้อมทางสำราญยาน สุคา
 สคิขริบเนตรชำเลองค้อน สยักกรพลางสนองบรรหาร เห็นน้องยาก
 ประหากมาจึงทาล ไม่ควรการที่จะก่อเวร พระองค์วงศ์กษัตริย์ชคยา
 จะมิอาจารทำไม่พอที่ น้องไม่ยอมพร้อมในประเพณี นางแสร้งทำ
 ทวงทีไม่อาวรณ์ แกะหคถสยตเขอนพกตร พระประคองชนตักไม่วาง
 สมาร พระอุ้มแอบแนบนางพลางสนทร ดวงสมรเส่มอชีพชวัน ความ
 รักพแสน์สตรัก จะพุ่มพกนมนเอดนอมขวัญ ขยำยากเขอนเลอนสวาท
 ให้คลากวัน เมตตากันเถิดนะน้องอนงค่นาง พระกรถูกปฤษฎางค์
 พลางพิศพิกตร ขยำร้างรักผอนให้เชยสะเขยข้าง จุมพิศชิตชม
 ภิรมย์ปราง พระนุชนางจึงประนอมประเพณี สุคาได้สม์ผล์กำหนดชชาย
 แสร้งมารยาแบายคายตั้งหน้ายหนี พระอย่าหวลค่นไตคไม่คิ น้องไม่มี
 จิตคคิควางองค์ ของตก่อนผอนพอสขายข้าง แม้นไม่วางน้องทีไหน
 จะสมประสังค พลางขยตเขยอนจะเลอนลง ทำวอนอ่นองค้อญชล
 พระกุมารปรีชามารยาหญิง ก็หน่วงแนบแอบอิงบนฮาสนท คดงเคลว
 เย้าหยอกขวนย TU DC 08/07/2564
 สองฤกเคอคคินแคกาล พระเชญเมฆหมอกมัวไป

ทั่วทิศ บังคับมืดแสงสุริยฉาย นาคราชเลื่อยเล่นชลธาร เลิกฟังพาน
 พันพิษนาคา ภูมรินบินว่อนร่อนลง ประจงรสสุคนธบุษผา กลีบขยาย
 ระบายเบิกผลกา พิรุณฟ้าปรอยประปรายมาน สองสมภกรมยรสสังวาส
 แสนสวาทศครึกสมัคสมาน สองบันเทิงเริงรณสำราญยาวนาน คึงไต่ผ่าน
 พิภพเมืองอินทร์ ฝ่ายสัพพะเพลิงส่องสำเภา กษัยชายเซาพานิชทั้งสิ้น ครั้น
 สายแสงสุริยาเวลากิน ก็จกพิณพาทย์หมองประโคมไป พราหมณ์พฤตม
 กพร้อมจำเรณูมนต์ ยกของเลี้ยงขนมาเลี้ยงให้ พราหมณ์กนิมหน้า
 สำราญใจ พะเลี้ยงไปยงบนครนสำคัญ ฝ่ายกุมารลาญโลมเจ้ารูปทอง
 อยู่ยังห้องเคหาเกษมสันต์ ไต่ยบนครนเลี้ยงสนั่นครั้น ประคองขวัญ
 พलगบอกยบลพलग โอ้สายสศสวาทสมรพี เรียมรกราวกษัยชิวไม
 เมินหมาง พมุงมีตรคติจะไว้ชิวาวาง แค้นจะร้างนิราศลา ค่อยอยู่เด็ก
 ควงสมรชีพ เรียมจะรีบมิให้พราหมณ์มาพบหน้า พलगจุมพิศพิศพิศตร
 พชชลา อยู่ชิวไมไครจะเกิดความ สศาศคัยถอยแล้วทลสนอง จะละ
 นองไว้ให้อยู่สละเสนหนาม ถึงจะตายก็ให้ชอระบอนาม นองจะตามเสด็จ
 ควญภอรจร แม้นคำรงค์สศคัยอยู่กยพราหมณ์ ก็ยงามรักแน่เหมือน
 แดกก่อน นหลังลนคนตายควญภอร แล้วจะยอนรอรกกับพราหมณ์โย
 แม้นพระมีพาน้องไปทวญ จะกลั่นใจให้ม้วยคกษัย พलगสทอนถอนจิตต์
 ควญอาลัย สอนให้ไหววอนกุมารา พระรยว่าอย่ากรรแสงเคร่า จะพา
 เจ้าไปสมเสนาหา จะชิวโยใกล้พราหมณ์จะกลับมา จวนเวลาพจะรย
 จรรวล ว่าพलगจุงนางเลอนลง เคียวตามอุมงค์เกษมสันต์ รียบาท

ยาทามาเร็วพลัน คุ้มเกรงกริ่งพราหมณ์ทนวนินดา ฝ่ายชาวบ้าน
 ชึ่งไปช่วยเลียงพราหมณ์แล้ว ต่างลึลลาคคลาคแคล้วสู่เคหา พระกุมาร
 ดงท้ายเกศรา ก็เซยชมพนิทากานสหาย ฝ่ายพฤตมากลยมาดงสถาน
 ไม่ยลพักตรทวงมาลยสมรหาย ร้องไห้กล้งเกลือกเลือดกาย จน
 วางวายชีพม้วยมรณา พระกุมารก็ให้เคลื่อนนาวาประเวศ ถึงประเทศ
 รูปทองกนิษฐา พระพลเลียงทูลแถลงแจ้งกจจา พื่อสำหัพพามาจนพบกัน
 จงภิมยสมสขสดาวร โดยพรพให้ประสิทธิ์สิสรรพ จะขอลาทำลา
 วายชวัน คุ้มสตัยธรรมถวายองค์พระคงคา ทูลแล้วทงสพระพลเลียง
 เวียบเรียงเคียงบังคมก้มหน้า พร้อมกันโชนลงในธารา ก็มอคม้วย
 มรณาชวัน พระกุมารเห็นสพลเลียงท้าว อระผ่าวเพียงชีวาจะอาสัญ
 นิจจาพมพระคุณของอนันต ฎามาพลนลวงชีพบรรลยลาญ ว่าพลาง
 ตรัสแก่สมรมิ่ง เรียมรักยงคองเนตรเสมอสมาน พระพมพระคุณ
 สุนยสนปราน จะขอลาญชีพตามไป เจ้าจงอยู่ภิญโญอย่ามีทุกข์
 เกษมสุขนिरาโรคาใช้ หรือจะคินคู่พราหมณ์ก็ตามใจ พะโกกลลย
 เนตรวนิกา สั่งแล้วโศคโณนโชนลงน้ำ ละลอกช้ำชคสนสังขาร
 ฝ่ายพระเขาวรูปสุวรรณกัลยา เห็นกษัตริย์ภคคายบรรลยลาญ ทอด
 องค์ลงพิลาปคุ้มฮาสัย ตั้งนางจะชาคใจวายสังขาร ร่างพราหมณ์
 ตามรักพระกุมาร เวรารานให้นิราสแรมลา จะคินไปใครเขาจะ
 เข้าชอย นางนขนอยประนมหัตถา ขอตายไปไค้พมพระภคคาก แล้ว
 โศคลงคงคาสนชวัน ฝ่ายพลพานิชทั้งหลาย เห็นเจ้านายสนชัพ

อาสน์ ค่างปรักษาหารอกัน ไม่มีพรันพรังพร้อมจะยอมตาย ค่างโผน
 โนลงกงกา เป็นเหยื่อหม่อมเจ้าทั้งหลาย บันดาอยู่ที่สำเภาเหล่า
 ไพร่นาย ชีพม้วยวางวายไม่เว้นคน เป็นเหตุฉนั้นเพราะรูปทอง
 กระตูกตายก่ายกองเกลื่อนกล่น บายจะได้แก่ใครพระภูวคณ เชิญ
 เผลยขยบลให้แจ้งใจ แม้นพระแก้วไม่ได้ในปฤศนา พระเกศาจะแตก
 คักษย์ พระจึงตอขเวตาลทั้นโต ว่าบายกรรมไซร์ ได้แก่พราหมณ์นั้น
 ฝายองค์เวตาลกลืนหลด ผลุคพลตจากพระหัตถ์ผกผัน ขึ้นไปอยู่ยอด
 พนมวัน พระกุมารบริวารลิตติดตาม ลอยล้วยได้แล้วพามา อสุรา
 นอบนยเคารพตาม พาเข้ามาโยไม่แจ้งความ เร่งครันคร้ามขามตัว
 กลวบรรลย์ พระไม่วางหัตถ์แห่งเวตาลเลย ทำเชื่อนเฉยมิได้คอบ
 คคไซ อสุราล่อเล่านิยายไป ทังพระทัยพงเรือขราณนาน

๒) ปางก่อนยังมีพระภิกษุ ยังไม่ถึงธรรมภิเษกสถาน ขวช
 แต่หนุ่มค้มแก่ชรากาล เป็นสมภารเจ้าวคินวาลัย นางชีหนึ่งเป็น
 อุปฐาก เมื่อวิบากยังเกิดเป็นไปได้ สมภารตรกนิกเเองแต่ในใจ
 จะใคร่ฉนบกบยขอนมรส สองวันสามวันแต่กลั่นนอยาก จึงออกปาก
 ว่าจะใคร่ฉนปลาสค ตมข่าเครื่องพร้อมจะหอมรส ครันข่นข่นแล้ว
 หนึ่งคคท่วงที หลวงชีรูปอุปฐากสคยถอย ตวันชายบ้ายคล้อยสรยศวิ
 ัจยกระไลลงมาจากกุฎ จะไปชอกบยขยทวยจงใจ เทยวท่องท่องตลาด
 แลดู เห็นแม่ค่านั่งอยู่เรียงไสว ล้วนแต่ค้าปลาเป็นทั้งนั้นไป ลอขาย

ใจไม่อาจชอปลา แต่เวียนเวียนเคิรเคิรแล้วแลค แล้วยืนอยู่ไม่ออก
 ปากว่า ฝ่ายนางนั่งรอนค้ำปลา รือชฌาชนันจะทำวล จึงถามว่า
 ท่านจะชอปลาหรือ หลวงชออแสงรังแสงยงชน ปลาเป็นไม่ชอแล้ว
 แลลวจรคต แม้คาร์นเรียกว่าอย่าเพ้อจร จึงตีปลาตีนตายวายชนม์
 เป็นตนขายใครไ้ก่อก่อน เวรจะไว้แก่ใครนระภูธร พยากรณ์ให้แจ้ง
 ประกัษใจ ถ้าพระองค์คิดได้ ไม่บอกเหตุ พระเกศจะวิกตไม่ทนได้ จะ
 แตกพังเจ็คภาคทำลายไป พระตอยว่ากรรมใดแก่สมภาร อสุรคินออก
 จากพระหัตถ์ ตรีษัตยยังยอดพฤกษาสถาน พระเสด็จไ้ไ้เต้าตามเวตาล
 จัยไ้ไ้ ไม่นานก็พามา อสุรทูลถามพระภวเรศร์ พาประเวศแห่งใด
 จงบอกข้า พระไม่ตอยสอยสารอสร่า ก็นิ่งพาเคิรคิงพงไพร เวตาล
 ว่าข้าชอขมาโทษ จงปราโมทย์ฟังคำแถลงไข จะเล่าเรื่องถววยภูวไนย
 แต่ปางก่อนตั้งไ้ไ้ขึ้นมา

๓) ยังมีนางกุมารสีคน จรคตตามกนค้วยหรรษา จะใครไ้ไ้
 สวามิที่ปรีชา พอมายพบชายหนึ่งหนุ่มสะคราญ แวะเข้านั่งสนทนากัน
 ชายนั้นถามถึงตำแหน่งบ้าน นางหนึ่งบอกพลันมีทนนาน ถิ่นสถาน
 ทตลาคจอแจ นางหนึ่งจึงว่าถาคิดไ้ จะบอกให้เคหาตำแหน่งแน่
 ข้าอยู่นไม่ชแซ เทยงแท้คนคือนาง นางหนึ่งจึงแสงตงโดยนิยม ข้าอยู่
 บ้านปลุกผมอย่าแห่งขนาง นางหนึ่งบอกว่าข้าไม่พราง กลางเวอน
 เราจอมปราสาทมี พระองค์จึงแก่ปลุกศนา แนะตำแหน่งเคหานางทงส์
 แม้นไม่บอกออกไ้ไ้ โดยคต ให้พระเค็ยรภูมิทำลายวาย พระตอย

ว่าความงอกอ้วบแปบ โดยแยบยงเยื้องคคั้หมาย ช่งตลาตจอแจแก็
 อียาย ว่ารังสัถุณรายริมเรือนนาง จอมประสาทนั้นมิตตากแหะ ย้าน
 ปลุกผมจงแกแ่งกระห่าง มีสักค้ำน้ำมันอยู่กลางทาง พระหัดถเลือน
 หลุดวางออกทันใด เวตาลคินยังกลบ่พฤกษ์ คินงนภพงพรนห้วนไหว
 พระอภัยสินตามมาด้วยดวงใจ ถึงโคลเคลี่ยมพระเมรุพรายพรรณ จัย
 คิวเวตาลพามา อสุราร้องถามทความซัน จัยขามาไยนระทรงธรรม
 จงบัญญัติออกความถามมี ถามท้าวเท่าใดไม่ตอบสาร พระวีย์เคิร
 รางคานพนาสี จึงแถลงเล่าเรื่องโดยคคั้ ด้วยปรีชาชาญชำนาญครัน

๔) ป้างก่อนยังมีสัสหลาย เปนเพื่อนชายซิคชอชอชณาชยัน ลง
 เรือเร็วเทียวไกลไปช่วยกัน ถึงอารามหนึ่งนั้นควันชาย จอตัวคตงหม้อ
 ก่อไฟกอง ด้วยแสงทองอรชเข้ามาจนสาย บังจอลวล้วนวาย ส่นาย
 เสพสุราเจรจากน ยงมจิงกวคคัวหนึ่ง วงตลิ่งผ่านหน้ามาชมขมน ชาย
 หนึ่งลกแล่นไล่ตวัน เรียกเพื่อนกันช่วยจงเร็วไว ชายทั้งสามร้องห้ามว่า
 ออย่าคั้ ทนวกวาคหาควรไม่ สมภารท่านอยู่จคงคไป เธอจะไล่ทูปถองไม่
 มีเขา ขรวเจ้าวกเคี่ยมหน้ามาเห็น วิยากเช่นอยากกินจิงกวคเล่า คคค
 วิตกว่าประสกออย่างกลัวเรา สมภารเจ้าอารามกร้องมา ชชชะเจ้าจิงกวค
 ออกอวกโถม มันมีไล่ประโคมเขาจิงว่า คายเสี่ยเป่ล่าเป่ล่าไม่เข้ายา
 ส่นายไ้ยินว่าคคตามคั้ จิงกวคกลัวทวคายคะกายวง ชนคันไม่ไ้คกิง
 พฤกษาหนี โดดโผนโผนแล่นเข้ากุฎ สมภารร้องก้องมมิงมาไ้ย จะพน
 ภัยแล้วหรืออ้ายชาติชัว อ้ายสคนมนจะกลัวกุทไ้ยน ส่นายไ้ยิน

กระหึ่มใจ จับไม้ไล่ชนบนกุฎี จึงกวตความกลัวตัวสั้น ผลุนโคตโลก
 ถลันตลขหนี วิ่งเข้าไปในคันทันที แอยกัมภีร์แฝงตัวช่วยกลัวภัย สีนาย
 นั้นเกรงสมภารอยู่ ไม่รู้ที่จะเข้าไปหาใคร ขอร้องว่าขอเจ้าเข้ามาไย
 หมายใจว่าจะพ้นแล้วกระมัง ถ้าแม่มิ่งมีตายก็มีไซ้ เองจะออก
 กระไรได้อ้ายไอหัง ประสกลักใจไม่รอรัง เขาไม้ค้อนเข้าประตัง
 จึงกวตตาย ความฉุนเขิญพระองค์จึงปรึกษา ใครเป็นเวรามากหมาย
 ทรงพินิจคิดได้ให้เร่งทนาย มีรียายให้พระชนม์บรรโลย สักยพจน์
 เวตาลยักษ์ถาม จะนิ่งความก็เห็นหาได้ไม่ จึงตอบว่าเวรานั้นไซ้ใคร
 คือสมภารท่านได้เป็นตัวกรรม เวตาลกลันหลุกจากหัตถ์ แล่นลัด
 หนีได้ ไม่ทันคำ ชนโหนห้อยอยู่ยอดพุดกษาประจำ คุจรำพรรณไว้
 แต่หลังมา ฝ่ายบรมจักรวาทธิรุทร ครั้นเวตาลเลือนหลุกจากหัตถ์
 เสกกลับจับไก่อสร่า ก็เผ่นพาจากยอดพนมวัน อสรทลถามท้าว
 ไม่ตรัสตอบ จึงประกอบนิทานที่ขนชัน ขอพระองค์สคยเรื่องแต่เยอง
 บรรพ์ นิยายอันมีมาแต่ก่อนไกล

๕) ยังมีกระตาศายคนหนึ่งทรพล แสนลำบากยากจนพันวิสัย
 ไม่มีบุตรภรรยาเอภาไล แต่อาหารก็มีใครจะพอกิน แต่เที่ยวขอทาน
 เลียงทอง อสร้าศรองวินัยเป็นนิจศีล เลียงช้วนด้วยธรรม์ประนินทิน
 เวลาหนึ่งได้ ยินเขาร้องมา เป็นการกุศลไปฟังเทศน์ มีจิตต์เจตน์
 แสนไสมนัสได้คอกโกมทขยยา เข้าไปหาเศรษย์ผู้ด้วยดีใจ แถลง
 ความตามเรื่องอนุสนธิ คุณจนยากที่จะหาใครย วันนั้นจะไปฟังเทศน์

ไกล ไม่มีผ้าห่มหุ้มคลุมกายา กรายเท้าเข้าผ้าสักสองผืน ฟังเทศน์
แล้วจึงจะคนมาส่งผ้า เศรษฐีฟังคติมีเมตตา เวทนานายน์เป็นพนักไป
จึงเรียกขานมาหยิบผ้าทงค์ คลอสกให้คนแลวขนให้ ผ้าขาวยกทอง
เราต้องใจ ราคาโคแปดตำลึงโดยประมาณ มาแล้วอย่าสั่งเลยนะเจ้า
ผ้าคุณเราให้ท่านท่าน กระทาสายค้ำใจใครจะปาน ก็กรายลาวมาบ้าน
ด้วยยนต์ อายน่านุ่งผ้าแต่งตัว มอดอกอกขวอนมศรี เกร็โดย
มรคาพนาล ยังมีโจรหาร้อยอยู่ในไพร เห็นชายนั้นถอยขบผา ผ้านุ่งห่ม
มาสุกใส ยิงขนครนครันสนั่นไป ชายนั้นมิได้กลบมา นึกมานะ
ในใจว่าตามกรรม กุระตังฟังธรรมเทศนา ยกมอชนชพวงมาลา
ขนผาคองชายเข้าลยพลัน ลมกินสนชพชวาลา โจรเปลืองเอาผ้า
ขมขมน ไต่แล้วกพาจรจรล ขณะนั้นพอพวกหนึ่งเ็กรมา ทั้งหญิงชาย
ผืนผายมาตามกัน จะไปฟังธรรมเทศนา เห็นศพกระทาสายววยชวา
ก็รู้ว่าโจรร้ายมันราว พวกนั้นพากันไคลคลาต ถงจังหวัดอาวาส
พระชินศรี ก็เข้าไปอภวันทอญชล ฟงธรรมพระมนัพรอุมกัน พระองค์
ปรกษาโดยนสนธิ เป็นต้นผลกรรมเกิดมหันต์ ถ้าคิดไต่ไม่แถลง
แจ่งโทษทัณฑ์ พระเค็ยรนั้นจงแตกทำลายววย นฤเบศรฟงเหตุจึง
ศคสัน โดยระบิลขอกแก้กิงซาหาย บรุษนั้นถงกรรมก็จำตาย
พระหคถกลายเวตาลก็หลคมา พระอภยสินทรงศกกาฤทธิ ก็ตาม
คิดเวตาลยักษา ฌวยฉบจับตัวอสุรา รียบพามาโดยพนมใน องค์
อสุรเรองฤทธิพรทูลถาม พระนิงความไม่บอภยลไฉน จะพาขามา
ทำประการใด ทูลถามท้าวไม่นำพา

๖) ข้าบาทขอทูลนิทานถวาย บรรยายตามเรื่องไม้มูสา ปาง
 ก่อนยังมีพานิชา เล่นเถตราตามทะเลวน สีชายเขียวชาญวิชา
 เกศ หลังเวทอรอขลุ่ยผล ผู้หนึ่งนั้นแนในฤกษ์บน ผู้หนึ่งมีมนต์
 ชุบช้านาญชาญ ไครม้วยช่วยชุบชู้ช่น ให้เป็นคั่นคงชีพสังขาร
 ผู้หนึ่งประท่านาวีชาการ หนึ่งช้านาญอินแนคนองไว เล่นเถตรา
 มากกลางทะเลหลวง ให้ทอถ่วงสมอลงทน้ำไหล ชายรั้ตฤกษ์ก็
 แจ็งใจ จึงไซขอความแก่เพื่อนกัน สักครู่หนึ่งสักณาพระยาครุฑ
 จะกายของคั่นคนชผายผัน บินมาตรงเราให้สำคัญ โดยสัตย์ธรรม
 เทียงแท้เราทำนาย ปางนั้นยังมีครุฑราช แผ่นผงาคผาคผของมาโดย
 หมาย ประคองคายนางงามอร่ามพราย ผันผายว่ายฟ้าพโยมบน
 ครุฑพานางถึงกิ่งสาคร นายแม่นคั่นक्रम่วงเวहन ธนุสิ้นครันคร้าม
 ทิมมีพน ครุฑวางนฤมลลงมา นางตกถึงพนทะเลไหล ประคักน้ำ
 บรรลัยสังขาร ผายชายชาญคำพระคงคา ก็ลงน้ำคล้ำหาทั่วไป พอ
 พยศพองคัสมรช่น สำราญรินยินทีจะมีไหน อุ่มประทักษัยอกอิมใจ ชน
 ไปถึงสำเภافلัน วางอนงคั่งพิจารณา เห็นนางวายุชวาฮาสนัญ
 ผายชายชาญชุบช้วน บังคมคัลอ่านเวทวิทยา เข้าลงคององคองค่นาญ
 คั่นชวาทมโถมเค็ดเค็ดเสธา ค่างวิวาทชิงนางกลางนาวา ไม่มีผู้
 พิพากษาให้เป็นธรรม ขอพระองค์ทรงพิจารณา ปรึกษาเป็นกลางอย่า
 เชกสรรค จะควรใครได้ประคองสตาจันทร์ จงบรรยายให้แจ่งกิจจา
 คิคมิออกถึงไม่บอกก็ตามใจ ถ้าคิดได้ ไม่แก่ปฤศนา เคียรพระองค์

จึงทำลายวายุชวา พระขนิษฐาตบถ้อยคตอิน ชอบผลตเวรกันคนราตรี
 คว้าต่างมีจิตศรัทธาหมายสวาทมั่น แต่ผู้ประกาศคางคานัน ประคองขวัญ
 นุชนองสองเวลา คว้าได้สัมผัสแต่ในน้ำ โดยธรรมแท้เที่ยงอย่างกิงชา
 เวตาลลนหลุกหนีมา อยู่ยอกพฤษภษาถึงก่อนกาล เสด็จกลับจับตัวมาได้
 อสุราอ่อนไหวเฉลยสาร พระมิได้ไซรสปพมาน เวตาลลวงเล่า
 นิทานพลัน

๗) ปางก่อนยังมีชายฉลาค ปราณจะใคร่ชมพนาสิทธิ์ จึง
 ชวนชายสนิทเป็นมิตรกัน จรรวลเที่ยวเล่นอริยวา พร้อมใจกันไปชุก
 ของ ปรงคองไม่มีอุเบกษา จงใจไต่ซึกพระสุธา พอพบทรัพย์สุวรรณ
 เข้าพร้อมกัน สองโลกเจตนาจะชิงทรัพย์ ต่างจะนับเอาให้มากด้วย
 หมายมั่น มหาพระองค์ให้ทรงบัน แต่จะให้เท่ากันไม่เต็มใจ ถ้าคิด
 ได้ไม่ตรัสพิพากษา อันชิวาพระจะคงอย่าสงสัย เคียรจะแตกเจ็ดภาค
 บรรลัยไป พระจึงไซตามคตมา ผู้หนึ่งไต่ชวนผู้หนึ่งไป ครั้นได้พร้อม
 กันจะฉิฉา ชอบให้ผู้ชวนฉลาคลา สองส่วนสุวรรณนี้ทวี องค์
 อสุรวะตาลก็หลุกลน กลับคืนไปอยู่เกษมศรี พระจับได้ไม่วางอสุริ
 แล้วบรรยายคล้ายคลอนนิทานพลัน

๘) ยังมีสองชายชาญการกระสุน ครั้นอรุณรุ่งแสงสุริย์ฉิน
 เคียรทางประตงหน้ามาพร้อมกัน ตามอริยสองข้างมรคา เคียรพลา
 แลคหม่วีหค ตกใครมิได้เกินหน้า เห็นนกพร้อมกันทั้งสองรา สอง
 งามออกกระสุนแล้วยิงไป กระสุนสองตองนกตัวเดียวกัน พร้อมกัน

โดยสัจย์ไม่สงสัย หนึ่งหมายดวงใจก็ถูกใจ หนึ่งหมายคืนได้ก็ยั้งคืน
 ฌวณกนนั้นได้ก็พร้อมกัน จรรวัดมาหาผู้ศักดิ์สิทธิ์ ต่างแย่งแข่งชนยืนยง
 นกให้เท่ากันก็ฉันทา พระองค์ทรงวินิจฉัย โปรคให้เห็นควรอย่างกษัตริย์
 ขรรหารว่าผู้ยิ่งถูกวิญญา ได้แย่งมาสองส่วนจึงควรการ ที่ถูกขานาหัก
 ยิงไปได้ ถ้าถูกใจสิ้นชีพสังขาร ฝ่ายองค์อสูรเวตาล หลุดทยานผยของ
 ยอกพนมพลัน พระอภัยสินลินลาคนมาจับ ไม่กระหัยให้คืนผินผิน
 อสุราแดงเล่าคดีบรรพ ให้ทรงธรรมเล่าวินิตยาการ

๘) ปางก่อนยังมีพรานไพร ชำนาญในเนินแนวพนัสสถาน
 คึกครนรมหนองชลธาร แล้วกลบคินมาบ้านสบายใจ ฝ่ายสกุณบิน
 มาราร้อน ผ่อนลงกินน้ำก็เย็นใส ตึกตึงคล้องข่วงพรานไพร
 จะโคตกินเท่าใดไม่หลุดลา พอชายหนึ่งออกไปเที่ยวเล่น ทอดตา
 แลเห็นขกษา ก็ฉวยฉวยจับพคมรณา เวรานั้นจะแน้อยู่แก่ใคร แม้น
 พระองค์คิดได้ไม่ตรัสบอก พระเคียรจะแตกออกไม่ทันได้ พระกุมาร
 พงสารทรายพระทัย จึงตรัสไขข้อคดีโดยธรรม อันพรานเก่าเจ้าครน
 นั้นตนขาย แต่ชายหยายฆ่าหนักให้อาสน์ เพราะพรามองค์ทำประการ
 อัน ขายนั้นมากกว่านายพราน ยกษหลุดลนออกจากหัตถ์ พระ
 ตระบศเท่าตามถึงสถาน จับได้ไม่วางเวตาล ก็ลวงล่อเล่านทานลับไป

๓๐) ปางก่อนยังมีอรรคา เลอຍมาตามวิถีทางไศล พบกบตัวหนึ่ง
 เต้นมาแต่ไกล งไล่เลียวลคกระหวัดทัน มนทกตกใจร้องสั่งเสียง
 สำเนียงควยทวะธาสัญ สारพษยงรคพลवल ขณะนนพอชายหนึ่งเค็ว

มา มีจิตตคึกการุญภาพ ถอดทาบโลกแล่นเข้าเช่นฆ่า ฟาดฟันงูนั้น
 มรณา กบรอดชีวาไม่บรรลัย ดังนั้นจะมีบาปหรือไคยบุญ จงการุญตรีสี
 แจ้งแฉลงไซ พระศอบสารโดยวิถารปรีชาไว มาณพนันมีใจเมตตา
 ช่วยชีวิตกบไว้มิให้ตาย กระทาศายไคยบุญนักหนา ซึ่งฟาดฟันงูนั้น
 มรณา อันเวรจะร่ากักรันครัน อสุภกัษยองจากพระหัตถ์ องค์กษัตริย์
 คิตตามชมิชมน ถึงสถานกัลป์พฤษ์โดยบรรพ์ จัยได้ รียบจรลพามา

๑๑) เวตาลทูลแฉลงนิทานท้าว นิยายกล่าวแต่โบราณสืบมาว่า
 ยังมีใครหนึ่งเรียนวิชา แกล้วกล้าเหิมมหาญชำนานญไฟ รุมนต์
 จังงักำบังตา ชาวบ้านนอกออกกระฮาไม่สู้ได้ ครันภรรยาสิ้นชีวา
 บรรลัย ก็ออกไปอยู่ป่าพนาคอน เข้าอาศัยในถ้ำข้างคิรี สองคนกับ
 บุตรศิรสมร ถึงเวลาจะเที่ยวตหายคอน ประนมกรร่ายเวทผลทวาร
 ละให้อยู่คหาธิดาเคียว แต่ตัวเที่ยวเตร่ไปในไพรสาณท์ แต่ฉนเนอง
 นิกาลนาน จนอายุพาลรุ่นสาววิสัยวรรณ ป่างนั้นมีราชกุมารหนึ่ง พง
 จำเวญรุ่นโถมเคิดฉน แจ้งข่าวเขาวเรศอยู่อรัญ เร่งขวนขันหฤทัย
 ไม่สยาย จึงไซให้ยายเถาฉหนึ่งฉลาต ไปพตจวนชนาฏให้สมหมาย
 หญิงชรามาดงจึงบรรยาย แม่ดวงสายสมรมังวมลมาลย มาอยู่เคียว
 เปลียวใจในคหา ยิตาเคียวไปสู่ไพรสาณท์ ถ้าแม้นมีเหตุเภทพาล
 บรรลัยลาญในตงพงพี ทวาราบิตากบิตมิต ด้วยเวทวิทยามนต์
 พระฤาษี ไครจะมาแก็โคฉนไม่มี เห็นชวเจ้าจะม้วยไปควยกัน แม่จง

เรียบมนตราวิชาไว้ แม่นไต่แล้วเมื่ออย่าพึงพรั่น พ้อยายชายแสงสุริยัน
 ไจรนั้นกลับมาเบิกทวาร ยายช่อนตัวอยู่ในคูลา ไจรมาโลมลูกสงสาร
 เทียวป่าเห็นอ้อมมากนอนนาน ยายคลานจากถ้ำออกไป ฝ่ายโจรตื่นนอน
 แล้วล้างหน้า ลุกคอกเข้าปลามาให้ กินอยู่ถวายเป็นสบายใจ วิชาวอนไหว
 จะเรียบมนต์ วิชาบอกวิชาแก่ทวาร ทั้งมนต์ผูกโยยานไม่ขึ้นสน
 ครนจวนเวลาจักรทล อ่านมนต์ผูกประตูเข้าสู่ไพร ฝ่ายยายเชิญองค์
 กุมารมา แอบพุ่มพฤษณาใบไสว จึงร้องเรียกเขาเขาเข้าไป พ้อ
 นางไต่ศกขออกกรับพลัน ยายถึงที่สำนักชกพศจา แล้วดวงลิลลา
 ผายผัน บอกกุมารให้สวนเข้าไปทัน กิลกเลียวเกี้ยวพันเป็นไมตรี
 สองรุ่นสองเริ่มจำเวียงงาม สองทราวมภิมยสมศรี สองราว่มรสฤทธิ
 สองศรีมีความสุขสนุกใจ แต่ลอบลักสมสู่เป็นชู้กัน จนอนงค์ทรงครรภ
 เคียบใหญ่ วิชาไม่รู้กลใน จึงโลมได้ล่อถามวิชา โยแม่มาทำทจริต
 ไครชคชมสมเสนาหา บอกความแต่ตามสัจจา พ้อไม่ว่าให้ชำระกำใจ
 นางผู้บุตรทำกรวโกรธ ยกโทษโทษามาเลือกใส่ ข้ามครรภนิก
 เพราะไคร ช่างใส่ไคล้ชอกช้อนเจรจา วิชาฟังดังเพลิงผลาญเผา
 โฉนเจ้าจงแสงรังแกล้งมารษา ไล่โทษให้พ้อยายชายหน้าตา อนิจจา
 กจะอยู่ไปไยมี จะช่อนชนคั้นไปตายเสียดีกว่า แล้วลิลลาละลุกสาวศรี
 ร้องไห้เตรคนพนาดี มาถึงที่ท่าชลาไสย ปางนั้นยังมีมานพ เจนจบ
 ศาสตร์เวทวิชาไสย เคยพาภรรยาออกชมไพร อมไปด้วยฤทธิมนตรา
 ฝ่ายมิ่งเมียรักสมัคชู้ ลอบลักสมสู่เสนาหา นางจำมนต์ไต่ด้วยปรีชา

เสกข้อมพาไปแกมกล ชายฉวีไม่รู้แยกคาย ก็ผันผายพาเที่ยว
 ไพโรสถ์ ถึงท่าท่งสาชล ก็กายมิ่งนฤมลเมียวางไว้ แต่ตัวไป
 ชำระกายา ยังมหาบุณินท์น้ำใส นางกายชูออกชมภิรมย์ใจ มิให้
 ผวีร์กลมารยา ไฉนนั้นค้อมตรีตระหนัก เห็นหญิงรักชู้ร่วมเสนาหา
 สตรีชู้ร่วมคกามา ไม่คิดว่าเวรจะติดตัวไป สวามีเป็นที่สนิทพักตร์
 ความรักหนักหน่วงห่วงใหญ่ ถนอมชมอมพามาเที่ยวไพร ยังใส่ไคล
 ช้อนกลพรางชาย อมชู้มาชมถึงกลางป่า เหมือนลูกยากทำระส่ำ
 ระส่าย ไม่ควรภู่จะลู่ชุกชนต่าย จะจับระแยบแยกคายให้แจ้งใจ เห็น
 ลูกภู่จะช้อนชู้ไว้เชยชม เหมือนนธารมณลูกคิดหาผิดไม่ มันสุดแสน
 มารยาพิราโน แสร้งใส่ไคลให้พอไค้อยอายุ นิ่งนถกรกตรองความอยู่
 มองดูสองสมสมัคหมาย นางเชยชมชู้ชู้ชาย สำเร็จร้ายเวทอมชู้ไป
 ลู่ธาร อยน้ำชำระมลทิน ทาแข่งแรงกลิ่นหอมหวาน ผวีร์พาภรรยา
 มาจากธาร ก็โอบอานธาคอมเมี้ยวไป เทยวเล่นตามเหล่าลำเนาพนม
 เชื้อนชมล่อชู้เชิงไคล ไฉนนั้นเห็นมากก็ใจ จึงปราโสดตามทัก
 กระทาชาย สองนั่งตั้งสนทนากัน ก็ผูกรักสมัคมั่นเป็นมิตรสหาย
 ไฉนนั้นยังไม่กล่าวให้ระคาย ก็นำนายมานพคำเนิรมา ครนถึงถาวร
 ท้อศรัย จึงชวนเกลอเข้าไปในคูหา จึงสั่งลูกน้อยนงคัพงา ให้
 ตกแต่งโถชนาสารพรพรรณ จึงจัดแจงแย่งออกหูกสำรับ ทั้งแกลมกขยงจ
 ทกสิ่งสรรพ บุตรีโตตอบบิดาพลัน สหายนั้นคนเคียวคอกเอกา จะให้ทำ
 สำรับถึงหูกแห่ง ลูกแคลงอยู่ไม่สิ้นทักงา พ่อจึงตอบว่าให้แต่งโถชนา

เสร็จแล้วบิดาจะให้ดู เสร็จแล้วรับยกมาตั้งเรียงราย ฝ่ายโจรจึงว่า
 เกลต้ออย่าอวดดี ภายเมื่อยออกมาอย่าอวด เราผู้แน่ตระหนักประจักษ์ใจ
 กระทำช้ายคิดอาชญาแต่เจนนิจิตต์ อิดเออนอยู่มิใคร่จะคายได้ แต่เดอนเต็ม
 สองซ้ากระหน่ำไป ก็ให้ภรรยาออกมา นางจากปากแล้วนั่งไหว้ โจร
 จึงปราศโทษนิยงูา แมร์กชุนไฉนไม่นำพา จะบริโภคนานนั้นอย่างไร
 เมื่อมาสองพี่น้องจะให้คิด เจ้ากำหนดคนเห็นคิดไฉน อย่าอวดดีคายตัว
 ออกเร็วไว เราผู้ใส่สินแล้วอย่าพรางกัน นางสทย์โดยขบถหม่นหมอง
 พกตร แสร้งเยองยักแยมคายคมสัน ผัวสมัครกษาไม่อาธรรม เพียงนั้น
 ฌันมิให้ระคายอาย โจรสของเสนอดอยบองค่นางู ไม่ประมาณให้ซ้ำ
 สล้าสลาย ใช้ว่าเห็นผัวรักแกล้งทักทาย เราเป็นชายสามารถ
 ฉลาดครัน เชิญสมรมแม่อย่าพักทำหนักหน่วง จะหวังชู้ไว้ไยไฉนนั้น
 จะโตชวนกินเล่นเห็นยงวัน แต่ขย้นอยู่มิใคร่จะคายมา นางฟังดังเพลิง
 ดกิงผลาญ มีอาจทานทนถอยที่อิฉา ก็แข็งขันคายชู้ชายมา โจร
 เรียกเร่งบุตร อย่าช้าจงเชิญชู้ชาย มาสบายบริโภคนานเกษมตรี นางไม่
 หาวญทานทักชควาที เชิญกุมารสามี่มาคยพลัน จึงประนอนน้อมนบพิทา
 พร้อมกินเข้าปลาเกษมสันต์ ครันกินไอศโภชนานั่งพร้อมกัน โจร
 จึงฉนหน้าไปพาที เกลต้อรักเมื่อยเกลต้อสตรัก เขาท่วนหักหาญหน้าย
 เสน่หั้น ลุกเราเรารักร่วมชวี ไม่ควรททำเราให้เจ็บใจ เสียแรงรัก
 เขาไม่รักสุจริต จะคร่าครองชีวิตไปไฉน เกลต้อรักเมื่อยอยู่ก่เลียงไป
 อันตัวเราไม่รักชวัน ว่าแล้วเหลยรหน้ามาสั่งบุตร แม่สายสุคสวาท

พ่ออย่าโคกคล้าย จงอยู่ครองถนอมน้ำใจกัน พ่อจะปล้นล่่วงชีพบรรลัย
 ลา โจรจึงขยเซอกผูกคอตมัน ผูกพันกิ่งไม้ไว้แน่นหนา โลกลอยห้อย
 โหนโหนลงมา อิศาวิ่งเข้ามากลายบาทมูล รำไพโรให้รักยิตรงค์ พ่อมา
 ปลงชีวิตด้วยสูญ หนีลูกบรรลัยไม่ถูกล เพราะพลทุกขด้วยลูกไม่จริง
 ใจ โอ้พระบิดเรศล่่วงล้วยแล้ว ลูกแก้วจะอยู่ไปไหน แล้วกราบาทพระ
 กุมารพลากรำไร ขอลายบรรลัยช้วน แม้นพระองค์จะคืนเข้าบุรี เชิญ
 จวลเกิดไม่เคยคณท์ ซาติหน้าจใจให้พบกั น พลาทงเถาว์ลมาไวไว
 ผูกคอโลกโหนโหนลง ปลดปลงชีพม้วยตักมัย พระกุมารสดแสน
 อาลัย สอนให้รักแก้วกุมาร จะหาไหนใดเหมือนพระนุชน้อง สิ่งใด
 มิให้หมองใจพี่ จึงผูกคอเสียสนชิว ตายตามนารัฐภรรยา ฝ่าย
 กระทาชายนั้นนั่งดู เห็นทั้งสามลุ่มม้วยสังขาร หวลจิตตคคคเคนขนมมา
 จึงว่าเจ้าผู้ชอยชะตาชาย พรกเจ้าเท่าเทียมชวิต หรือมากคคคชอย
 เล่นชู้หลาย จึงบารงกนเกิดให้เพริศพราย กัยด้วยชายชู้ชอยอธยา
 ว่าแล้วโลกโหนชนตั้นไม้ เซอกผูกคอไขว้กัยพฤกษา โคกลงปลง
 ชีพชวา ภรรยาเราร้อนระทวยทรง วิ่งเขากอดผวิโรว่า พ่อฟังคำ
 นำเมียมาข่าระหง สิ่งใดมิให้หมองลขององค์ น้องไม่ตรงต่อพ่อจึง
 บรรลัย ครอบพลางนางนถกรกครอง จะชนชู้อยู่ครองพิสมัย เขาจะ
 รักเราสักเท่าไร อยู่ไยให้ทนเวทนนาน จึงสั่งชายชู้ว่าจะลาแล้ว จง
 ผ่องแผ้วพลสขเกษมสานต์ สิ่งใดว่าให้เคองคตการ ขอประทาน
 โทษามากกัย จงชนตั้นไม้ผูกคอแล้วโลกโหน โหนลงมอคม้วยตักมัย

ชายชู้ยู่เดียวเปลี่ยวใจ โอ้อาลัยครองชีพไปโยมี ยนชนพฤษภา
 แล้วผูกคอ ไม่ร้องรอนลงในม้วยเป็นผี ขอพระองค์ผู้ทรงอภินิหาร พุภาพษา
 ไทษยทเคียงธรรม์ สูญสิ้นช้วนทั้งหกคน คันกรรมนั้นใครเป็นมหันต์
 พระคิติกได้ ไม่แสดงคดีอื่น พระเคียรนึ่งงแตกทำลายวาย พระตอบว่า
 เวรไคแก่ยายเถา ช่งลวงเยาว์พเรศสมรหมาย ภายหลังทั้งหก
 จิงอันตราย บายไคแก่ยายผู้ชกพา เวตาลก็ล้วยหลุดเลือน เคลื่อนจาก
 พระหัตถ์ไปพฤษภา พระวิภลย์คินจยอสุรา เส่ตจมาในพนมพนาคอง
 ๓๒) ท่านขณอมน่านทานถวาย บรรยายเรื่องมีมาแต่ก่อน มี
 สัตว์เคียวาพนาจร สองสมรแม่ลูกมาตามกัน ถึงทศายลหนงพง
 พลก ลูกสอกชหน้าผายผน พนทโคสนมาเคลื่อนจรจรล ขณะนั้น
 พ่อลูกเคียวมา ร่วมทางเห็นรอยขทบาท โดยลลาตเล่หัดได้ศึกษา
 เปนหมอตร์แน่ในวิญญา จิงผนหน้ามายอกแก่ลูกชาย อันรอยขทจร
 ทั้งสองน เทียงแท้สัตว์แม่นหมาย วิบตามเดิตจะไคโดยง่ายตาย พ่อ
 ธิปรายโดยกิสัญญา เองเคียวหลังจงเสพลสัตว์หลัง พ่อจะส่งวาสนาง
 ที่เคียวหน้า ว่าแล้ววิบเคียวตามมา ก็ไคร่วมเสนหาทั้งสองชาย ฝ่ายพ่อ
 ไคลูกลูกไคแม่ โดยกระแสสำคัญทมนหมาย แม้นจะเรียกกันตาม
 บรรยาย ก็กลายกลขวสยเพศประเพณิ ลูกจะเรียกพ่อเอ่ยลกเขยก
 พิเควาระที่คัวจะนำยคัส พ่อจะเรียกลูกว่าพ่อตาคิ ถ้าแม้นมีลูกเคียว
 ค้อมมา ขตรนจะเรียกกันประการใด ใครเป็นผู้ใหญ่ให้เร่งว่า แม้น
 พระองค์คิติกไคทวยปรีชา ไม่บอกช่าขอให้เคียวทำลายไป

๐ พระกุมาร^๔ พงษ์^๑ นอง^๑ กั^๑ ตรอง^๑ ทรก^๑ นง^๑ นก^๑ ฉง^๑ นน^๑ งาย^๑ จะ^๑ ทาย^๑ ไฉน
 แต่^๑ ญ^๑ หา^๑ แก^๑ มา^๑ แต่^๑ หลง^๑ ไช^๑ร ก็^๑ สอ^๑ ค^๑ ล^๑ อ^๑ ง^๑ ค^๑ อ^๑ ง^๑ ใน^๑ ประ^๑ เเพ^๑ ณี แส^๑ ด^๑ ง^๑ โดย^๑
 ค^๑ ค^๑ อ^๑ ร^๑ ร^๑ ม^๑ ท^๑ ก^๑ ข^๑ ท^๑ ย^๑ า^๑ ท ก็^๑ ไม่^๑ ค^๑ ล^๑ า^๑ ค^๑ เค^๑ ล^๑ อ^๑ น^๑ ค^๑ ล^๑ า^๑ จาก^๑ ท^๑ แต่^๑ เว^๑ ค^๑ า^๑ ล^๑ เล^๑ อ^๑ น^๑ ไป^๑
 หลาย^๑ ท^๑ ป^๑ ฤ^๑ ศ^๑ น^๑า^๑ ข^๑ อ^๑ น^๑ พ^๑ ว^๑ พ^๑ น จะ^๑ แก^๑ ้^๑ ไป^๑ ก^๑ ท^๑ ไ^๑ เ^๑ น^๑ จะ^๑ ถู^๑ ก^๑ ถ^๑ วน^๑ พระ^๑ น^๑ ก^๑ ส^๑ ร^๑ ว^๑ ล^๑
 น^๑ิ^๑ ย^๑ า^๑ ย^๑ น^๑ ข^๑ บ^๑ ข^๑ น พระ^๑ น^๑ ึ่ง^๑ ไป^๑ มี^๑ ไ^๑ ได้^๑ จ^๑ าน^๑ ร^๑ ร^๑ วั^๑ ร^๑ ิบ^๑ จ^๑ ร^๑ ล^๑ โดย^๑ พ^๑ น^๑ ม^๑ พ^๑ น^๑า^๑ ไ^๑ ล^๑ย อ^๑ ง^๑ ค^๑
 อ^๑ ส^๑ ร^๑ เว^๑ ค^๑ า^๑ ล^๑ ก^๑ ท^๑ ล^๑ ถ^๑า^๑ ม พระ^๑ น^๑ ึ่ง^๑ ความ^๑ มี^๑ ไ^๑ ได้^๑ ย^๑ อ^๑ ก^๑ ย^๑ บ^๑ ล^๑ ไ^๑ ฉ^๑ น^๑ จ^๑ ับ^๑ ข^๑ ำ^๑ มา^๑ ประ^๑ ส^๑ ง^๑ ค^๑
 ส^๑ ึ่ง^๑ ไ^๑ ไ^๑ มี^๑ เช^๑ อ^๑ จ^๑ ต^๑ ต^๑ ข^๑า^๑ จะ^๑ ให้^๑ ความ^๑ ส^๑ ัจ^๑ จ^๑ ัง^๑ แม^๑ น^๑ ข^๑า^๑ ค^๑ ิ^๑ ค^๑ แ^๑ ย^๑ ข^๑ บ^๑ ล^๑ ก^๑ ล^๑ ล^๑ อ^๑ แต่^๑ พ^๑ ข^๑
 จะ^๑ หนี^๑ เ^๑ หม^๑ อ^๑ น^๑ คร^๑ ึ่ง^๑ หล^๑ ง^๑ ขอ^๑ ให้^๑ ต^๑ ก^๑ น^๑ ร^๑ ก^๑ า^๑ ล^๑ น^๑ ำ^๑ น^๑ จ^๑ ริง^๑ ไ^๑ ไ^๑ ท^๑ ก^๑ ข^๑ ำ^๑ เ^๑ ท^๑ เว^๑ ช^๑ ึ่ง^๑ แต่^๑
 หม^๑ น^๑ บ^๑ พระ^๑ ท^๑ ร^๑ ง^๑ พ^๑ ง^๑ เว^๑ ค^๑ า^๑ ล^๑ ส^๑ ำ^๑ ข^๑า^๑ ล^๑ ส^๑ ค^๑ ย^๑ จ^๑ ึง^๑ ข^๑ อ^๑ ก^๑ ว่า^๑ พร^๑ ห^๑ ม^๑ ท^๑ ต^๑ ฤ^๑ ำ^๑ ย^๑ ให้^๑ เ^๑ ร^๑า^๑
 มา^๑ พ^๑ ำ^๑ ท^๑ ำ^๑ น^๑ จ^๑ ร^๑ ล^๑ จะ^๑ ประ^๑ ก^๑ อ^๑ บ^๑ พ^๑ ธิ^๑ ข^๑ อ^๑ ง^๑ ซ^๑ี^๑ ไ^๑ พร^๑ แต่^๑ เ^๑ ร^๑า^๑ ไม่^๑ แจ^๑ ้ง^๑ วิ^๑ ญ^๑ ญา^๑ ว่า^๑ ต^๑ ำ^๑ ร^๑a^๑
 นั้น^๑ จะ^๑ ทำ^๑ เป็น^๑ ไ^๑ ฉ^๑ น^๑ เว^๑ ค^๑ า^๑ ล^๑ พ^๑ ง^๑ แ^๑ ถ^๑ ล^๑ ง^๑ ก^๑ แจ^๑ ้ง^๑ ใจ^๑ จ^๑ ึง^๑ ท^๑ ล^๑ ไ^๑ ซ^๑ ำ^๑ ความ^๑ ต^๑ ำ^๑ ม^๑ ส^๑ ัจ^๑ จ^๑
 พร^๑ ห^๑ ม^๑ ท^๑ ต^๑ ฤ^๑ ำ^๑ ย^๑ น^๑ ไ^๑ ก^๑ ห^๑ ก^๑ จะ^๑ ข^๑ ก^๑ ต^๑ ัว^๑ เป็น^๑ ข^๑ ร^๑ ม^๑ น^๑ ำ^๑ ถ^๑า^๑ ไป^๑ ได้^๑ ต^๑ ำ^๑ ห^๑ ร^๑ ิบ^๑ พระ^๑ อ^๑ ิ^๑ ศ^๑ ร^๑a^๑
 แต่^๑ ก^๑ ม^๑ ภ^๑ ก^๑า^๑ จ^๑ มา^๑ ต^๑ ึง^๑ พ^๑ ธิ^๑ เกิด^๑ ส^๑ ระ^๑ ม^๑ จ^๑ ล^๑ ิ^๑ น^๑ ท^๑ โดย^๑ ก^๑ ำ^๑ ห^๑ น^๑ ค^๑ ก^๑ ิ^๑ ย^๑ ท^๑ ย^๑ ท^๑ ิ^๑ ม^๑ ร^๑ ก^๑ ฎ^๑ ร^๑ ิ^๑ ม^๑
 ส^๑ ระ^๑ ค^๑ ิ^๑ วั^๑ ทุ^๑ ้ง^๑ ฤ^๑ ต^๑ ส^๑ อ^๑ ง^๑ ต^๑ ัว^๑ ก^๑ เกิด^๑ ค^๑ มี^๑ ย^๑ ต^๑ น^๑ ย^๑ ิง^๑ ข^๑ ำ^๑ ต^๑ พระ^๑ ต^๑ ำ^๑ ร^๑a^๑ แม^๑ น^๑ มี^๑ น^๑ ไ^๑ ได้^๑ ข^๑ ำ^๑
 ไป^๑ อ^๑ ำ^๑ ศ^๑ ร^๑ ม^๑ เ^๑ ร^๑ ำ^๑ น^๑ ำ^๑ พร^๑ ม^๑ ให้^๑ ก^๑ ระ^๑ ค^๑ ำ^๑ ทุ^๑ ้ง^๑ แม^๑ น^๑ ผ^๑ ำ^๑ แล้ว^๑ จะ^๑ ล^๑ ว^๑ ้ง^๑ ให้^๑ พระ^๑ อ^๑ ง^๑ ค^๑
 ส^๑ ร^๑ ง^๑ อ^๑ ร^๑ a^๑ ใน^๑ ส^๑ ระ^๑ ม^๑ ห^๑ ำ^๑ ม^๑ จ^๑ ล^๑ ิ^๑ น^๑ ท^๑ พระ^๑ ก^๑ ำ^๑ ย^๑ จะ^๑ ก^๑ ระ^๑ ค^๑ ำ^๑ ทุ^๑ ้ง^๑ เ^๑ ล^๑ ิ^๑ ก^๑ ก^๑ ร^๑ a^๑ ค^๑
 ด้^๑ ข^๑ อ^๑ ำ^๑ น^๑ ำ^๑ จ^๑ อ^๑ น^๑ ท^๑ ย^๑ ท^๑ ม^๑ ก^๑ ระ^๑ แ^๑ ส^๑ ส^๑ ิ^๑ น^๑ อ^๑ แล้ว^๑ จ^๑ ึง^๑ จะ^๑ จ^๑ ับ^๑ ให้^๑ ฤ^๑ ต^๑ ก^๑ ิ^๑ น^๑ จะ^๑ ต^๑ ก^๑ น^๑ ำ^๑ ม^๑ ณี^๑
 จ^๑ ิ^๑ น^๑ ค^๑ ำ^๑ มา^๑ ข^๑ ำ^๑ ระ^๑ ร^๑ ค^๑ ให้^๑ ข^๑ ำ^๑ เ^๑ ร^๑ ำ^๑ เร^๑ อ^๑ ง^๑ ก^๑ ำ^๑ ล^๑ ง^๑ ฤ^๑ ต^๑ ก^๑ ิ^๑ จะ^๑ พ^๑ ำ^๑ ผ^๑ ำ^๑ น^๑ ทุ^๑ ก^๑ ท^๑ ิ^๑ ค^๑ ใน^๑ แ^๑ หล^๑ ำ^๑ ง^๑ หล^๑ ำ^๑
 แม^๑ น^๑ พระ^๑ อ^๑ ง^๑ ค^๑ ไป^๑ ถ^๑ ึง^๑ พระ^๑ ล^๑ ิ^๑ ท^๑ ก^๑a^๑ จะ^๑ ให้^๑ ส^๑ ร^๑ ง^๑ อ^๑ ร^๑ a^๑ อ^๑ ย^๑ ำ^๑ ต^๑ ำ^๑ ม^๑ ใจ^๑ ถ้า^๑ จะ^๑ ให้^๑ น^๑ อ^๑ ม^๑
 ก^๑ ร^๑ a^๑ ย^๑ ก^๑ r^๑ a^๑ n^๑ ขอ^๑ ประ^๑ ท^๑ ำ^๑ น^๑ อ^๑ ย^๑ ำ^๑ ประ^๑ น^๑ ม^๑ ย^๑ ิง^๑ ค^๑ ม^๑ ไ^๑ ห^๑ วั^๑ จ^๑ ึง^๑ ว่า^๑ ก^๑ ล^๑ ำ^๑ ว^๑ ล^๑ w^๑ ง^๑ ล^๑ ำ^๑ ค^๑ ำ^๑ ไป^๑
 ให้^๑ พร^๑ ห^๑ ม^๑ ท^๑ ต^๑ น^๑ ั้น^๑ ไ^๑ ห^๑ วั^๑ เป็น^๑ อ^๑ ย^๑ ำ^๑ ง^๑ มา^๑ แม^๑ น^๑ มี^๑ น^๑ ก^๑ ิ^๑ ม^๑ เค^๑ ย^๑ ร^๑ ล^๑ ง^๑ เม^๑ อ^๑ ไ^๑ ค^๑ จ^๑ ึง^๑ อ^๑ ย^๑ ำ^๑ ไ^๑ วั^๑

ชิวรสังขาร ฟู่นฟูอนให้เป็นท่อนมวณ โยนให้มทาภูทักันโค แลว.
 พระองคังเออนที่สระช่าย ชำระกายชำนอยให้ผองใส ข้าจะพาท้าว
 ฝยของล่องฟ้าไป ด้วยกำลังฤทธิไกรช่าเก็คมี ภูวไนยจะได้เป็นจักรพรรดิ
 ตามตรีสพระอิศรังสี พระกุมารพงส์สารกียันคื รัชค้ำอสูร์แล้วพามา
 ลุดังคาลาอาศรมยท พระนักรพรตพรหมทัตภักัษรชยา จิตแจงแต่่งองค
 ทรวงคทา ทงพระขรรคินนมาไว้เคียงองคื ทมามันจะพินอภยสิน ให้สิ้น
 ชวคด้วยจิตต์ประสงค์ ส่วนสมเด็จอิศเรศวรวารวงศ พระจ้านงนึ่งนิกไม่
 นอนใจ ครันดิงจึงส่งเวคาลยักษ์ พรหมทัตตรีสทักปธาไส รัชคัเวคาล
 พายไป ชูปในอินทย์ทม์ชลธาร อสุร์ากสันสคฤทธิ สคคคคทังจะรอต่อต่าน
 แขงกระค่างคังเหล็กกราดกราน เวคาลนึ่งนิกคณงใน ขอองคือิศรา
 วราเคช ไปรคเกศอย่ำให้ท้าวเรือหลงไหล จึงห่มหันพรหมทัตให้
 ขรรลัย ขออย่ำให้มภยพาทา ครันจะทคืทลองคืพระทรงฤทธิ จินจิตต์
 เจ็บอกสหัสสา ออกโอษชูมิได้ตั้งจินดา แค้เฟ่งคูนัยนาภูวไนย พรหมทัต
 ตรีสเชอเชอญเสคัง การเสร์จสุจริตม่องใส พระเสโทช่มทรายพระกายไย
 เชิญไปสรวงสระชำระองคื พระเฉลยว่าไม่เคยคอกฤษี จะชாயในวารี
 สระสรวง เคยสนมพลอยงเชิญลง ในชั้นสาครทรงสำราญ พรหมทัต
 พงอรรตตรีสสันอง แม้นไม่ป่องจะลงสรวงสนาน เชิญมาสังสันทนาการ
 จิงค็อยคินสถานสธาวร พระพงศกษัตริย์ระมัตระวังองคื ไม่ลีมหลง
 ค้ำอสูร์สังสอน เวคาลนึ่งนิกคณงนอน เกรงกรังภจรจะไว้ใจ ฤษี
 พรหมทัตทจริต คคังจะฆ่ากุมารให้ตักษีย จึงกล่ำวาวาว่าไป โฉน
 ไม่มีสการเรามุนี ถึงเป็นจักรพรรดิภษัตรา ก็สมควรวินทาฤษี

พระกุมารชานตอชวาทิ พระทาสย์ยามิฉันทา ยังไม่เคยประนม
 บังคมใคร แต่น้อยคัมไวยชันสา จะประนมคมคัลวันทนา ทวีช่า
 ไม่ชานิชานาญใจ จึงปราณีทำเช่นให้เห็นก่อน จึงจะผ่อนตามอย่าง
 ทำนองไหว้ พรหมทตคคิศาสำคัญว่าจริงใจ จะใคร่สั่งทาญผลาญช้วน
 จึงน้อมเคียรกราบกับบังคมลง กุมารทรงฟาดด้วยพระแสงขรรค์ คอ
 ขาตกระเด็นตนแตกยับ จึงยื่นรอนเป็นท่อนแล้วโยนมา ให้ภักตสองภักษา
 แล้วสูญหาย พระผันผายมายังยักษา ไปชวยชลชอมณจินคา อสุรา
 ส้าราญกมลมี กลัยมฤทธิศกิตาเดช ด้วยพระเวทอิศราเรืองศรี เชิญ
 เสด็จทรงหลังสกุณี ผ่านสัตว์ปด้วยฤทธา อันเครื่องสำหรับจักรพรรดิ
 โดยสั่งกตอยู่ยอดกฤษา บ้างเกิดแทบผ้งคองคา เป็นต้นว่าพระขรรค์
 ชาญไชย ศรแก้วจักรกรรคคทาธร ตริศุสฤทธิรอนเกษมเท ช้างแก้ว
 มงคลศชไกร นางแก้วโฉมวิสัยลออองงาม พาชิมณประเสริฐเลิศ
 เกิดตระกูลสินธพชาญสนาม มาประนอมถนอมบาทพระทรงนาม ก็เรื่อง
 รามฤทธิเคชมหิมา โดยกำหนดพระพรอิศเรศร์ เป็นจักรพรรดิพงศเพศ
 มหา องค์เวทาลราชอสุรา บังคมลาบาทเของธล้องคิ ขอพระเกษเรือง
 ฌรงคทรงฤทธิ จะคิดได้ให้เสริฐสมประสงค์ จะขอลาอิศเรศร์วราพงศ
 แต่เข้ามาอยู่คงก็ช้านาน พระตรัสว่าเราเมตตาสจริต สักคิจะชิตเชอ
 บรรหาร ตรัสแล้วโอบอุ้มองค์เวทาล ขวางชนคคณานตด้วยศกิตา
 ก็บรรลัยไปเป็นเทพบุตร โอนมกุฏสุวรรณเสริญด้วยหรรษา เสด็จทรง
 ช้างแก้วฤทธิรรา เหาะมาโดยทางที่มมพน พระองค์ทรงเครื่อง

จักรพรรดิ แจ่มจรัสรุ่งเรืองพระเวหน ทรงศรัทธาธาตุนฤทธิรณ พระขรรค์
 จักรแก้วมลลอร่ากา อินนางแก้วนนเนาพิมานทิพย์ ดอยดิบโดยเล่ห์
 ค้วยหรรษา ถึงปรากฏมรกตมูรนา อสุรากลมภากาจนอนใน พระประหาร
 ค้วยจักรมณรัตน ควระยศสนชพิตกษย สู่สวรรคตชนฟ้าสุราโดย ไต่
 เช่นเทพไทอันเพริศพราย องค์พระจักราวราเทศ คัยเทวษสของอสูร
 ให้สูญหาย เล่ห์เข้านครสขสขาย ถึงถวายเป็นคัมพระมารดา แล้วแล้ว
 ความให้สองพระพพง กษัตริย์ทั้งหกหายททกขา พระครอขครอง
 ใอศรัยส์วรรษา เกษมสุขไพโรฟ้าประชาธิ พระภริมย์สมรสค้วยนางแก้ว
 ฝั่งแผ่วภริมย์เกษมศรี แล่นสนมก้านลัญชลิ ห่มนมนครไทรียม
 เผ่าทุกเวลา ค่างประเทศเกรงเคชระบอยศ ขจรหมตทั่วทุกทิศ
 มาอ่อนน้อมโอนคิโรตมวันทนา เป็นเมืองชนพระยาจักรพรรดิ ทรง
 ปรีกษาราชกิจธานี โดยคคิยคิธรรมบัญญัติ ค่างทรงทศพิศ
 ทั้งสิบทิศ พระปราบปรามกำจักคัสกร สามพระชนนีมารดา งามล้ำ
 สันสุญไปก่อน พระเชษฐาชีวาแก้วม้วยมรณ ยังถาวรอยู่แต่จักรพิศรา
 พระครองภพถวนพนขแล้ว กษนางแก้วแก้วม้วยสังขาร สันหมตมาแก้ว
 ศเสนทรา คัยสุญชีवाल่องไป ตามกุศลผลกรรมไต่ทำมา สิ้นตำรา
 เรื่องบราณเฉลยไซ ชำไซ่ปราชญ์อาจแต่งแต่โดยใจ ขออภัยผิดเพี้ยน
 สย้านทา ยังเขาวคิคปรีกษชูประคัยคำ ไม่จ่านาญการจาทคักษา
 ไม่เสนาะเพราะพรงในอักษรา เมตตาช่วยแต่มีแต่งต่อเอเคออย

จบบริบูรณ์